

[illegible]

PARTNERZY PROJEKTU:

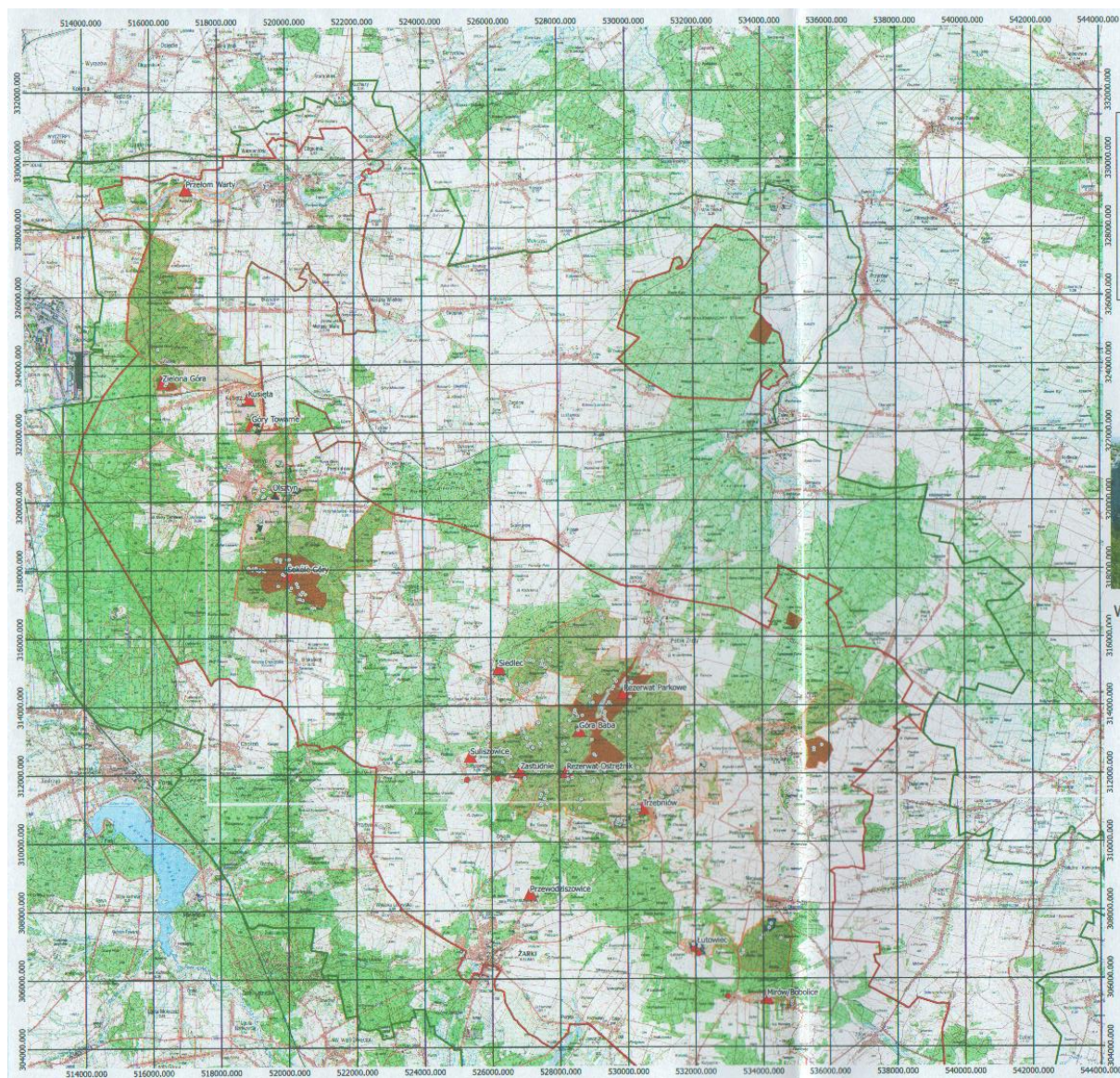

przewodnik dla wspinaczy

Katowice 2015

Z-ca Kierownika Sekcji LIFE+ Jura
Projekt LIFE11 NAT/PL/432

mgr Piotr Niedbał

Lokalizacja regionów wspinaczkowych na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej na tle działań prowadzonych w ramach Projektu LIFE+ LIFE11 NAT/PL/432

Skala 1:8

Wypas owiec w ramach Projektu LIFE+

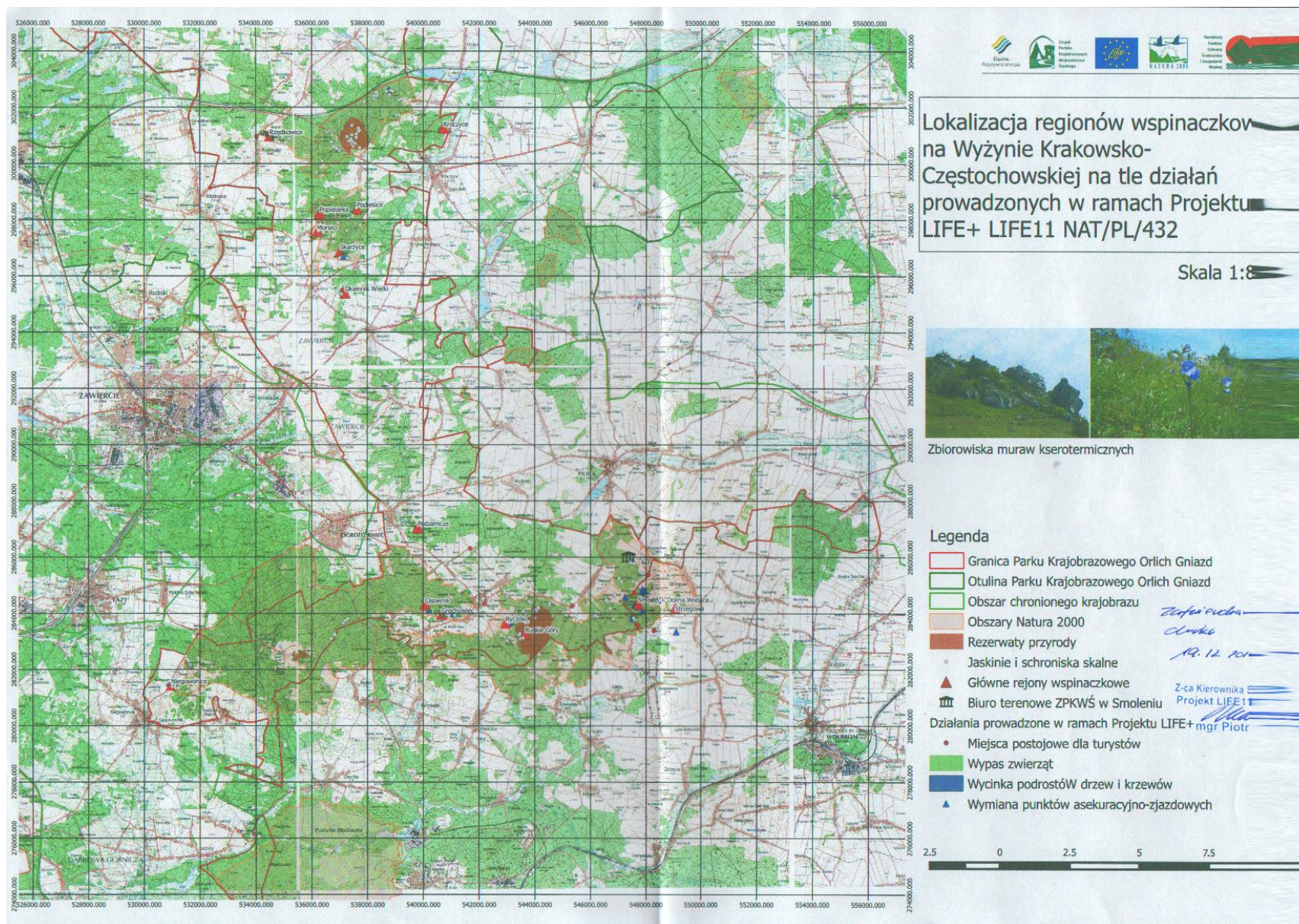
Legenda

- Granica Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd
- Otulina Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd
- Obszar chronionego krajobrazu
- Obszary Natura 2000
- Rezerваты przyrody
- Jaskinie i schroniska skalne
- Główne rejony wspinaczkowe
- Miejsca postojowe dla turystów
- Wypas zwierząt
- Wycinka podrostów drzew i krzewów
- Wymiana punktów asekuracyjno-zjazdowych

Współfinansowane przez
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
19.12.2014

Z-ca Kierownika Sekcji
Projektu LIFE11 NAT
mgr Piotr Nie

2.5 0 2.5 5 7.5

Zadanie nr 1 str. 1-180
Kierownik Sekcji LIFE+ Jura
Projekt LIFE11 NAT/PL/432

1. Informacje o Projekcie LIFE11 NAT/PL/432

Projekt LIFE11 NAT/PL/432 pn. „Ochrona cennych przyrodniczo siedlisk nieleśnych, charakterystycznych dla obszaru Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd” realizowany przez Województwo Śląskie – Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego ma na celu zachowanie i kompleksową ochronę cennych, charakterystycznych siedlisk nieleśnych (z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej) dla obszarów Natura 2000 na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej (na terenie Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd) tworząc w ten sposób układ ciągów krajobrazowych i przyrodniczych. Projekt realizowany jest na obszarze 4 Ostoł Natura 2000 tj. Ostoł Olsztyńsko-Mirowskiej, Ostoł Złotopoteckiej, Ostoł Kroczyckiej i Ostoł Śródkowojurajskiej. Realizacja Projektu przypada na okres od 2012 r. do 2016 r.

Głównymi celami Projektu jest zachowanie i ochrona około 100 ha najcenniejszych obszarów muraw kserotermicznych oraz muraw naskalnych, zachowanie i ochrona 6,5 ha muraw naskalnych przed nieukierunkowanym i niekontrolowanym ruchem wspinaczkowym, usunięcie gatunku obcego – rdestowca sachalińskiego – z obszaru około 1,5 ha, ochrona siedlisk murawowych przed niekontrolowanym ruchem turystycznym poprzez wykonanie miejsc postojowych wyposażonych w elementy małej architektury dla turystów, zmniejszenie zagrożenia antropopresją najcenniejszych obszarów murawowych poprzez działania prewencyjne w postaci patroli Służb Ochrony Przyrody, Lasów Państwowych oraz Policji, aktywizacja lokalnej społeczności (na obszarze 9 gmin, gdzie prowadzony jest Projekt) poprzez wprowadzenie w tematykę ochrony środowiska przyrodniczego i wskazanie kierunków prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej i turystyki.

Zadania realizowane w ramach Projektu dzielą się na dwie grupy:

1. Działania związane z czynną ochroną: usuwanie podrostów drzew i krzewów, usuwanie pałków z powierzchni muraw, wprowadzenie wypasu zwierząt, zachowanie warunków siedliskowych stanowiska warzuchy polskiej, usuwanie rdestowca sachalińskiego, czynna ochrona muraw naskalnych poprzez ukierunkowanie ruchu wspinaczkowego, uprzątnięcie nielegalnych wysypisk śmieci z terenu muraw, ukierunkowanie ruchu turystycznego poprzez budowę miejsc postojowych, czynna ochrona poprzez patrole prewencyjne, monitoring przyrodniczy.

2. Działania związane z edukacją i promocją: przeprowadzenie cyklu zajęć edukacyjnych, organizacja dwóch konferencji naukowych, przygotowanie materiałów promocyjnych (kalendarz, publikacje, gadzety), spotkania z lokalną społecznością, działalność medialna (reportaż, prasa).

Projekt finansowany jest ze środków Instrumentu Finansowego LIFE+ w wysokości 50%, środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 45% oraz wkładu własnego Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w wysokości 5%.

2. Geologia Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej

Pod względem litologicznym na obszarze Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej występują wapienie skaliste, płytowe, kredowate, margliste i inne rzadziej występujące oraz margle. Powstawanie danego rodzaju wapieni było związane z warunkami sedimentacji osadów wapiennych w zbiorniku wodnym. Poszczególne typy wapieni różnią się między sobą cechami litologicznymi. Wapienie skaliste, które powstały w obrębie bioherm gąbkowo-głonowych cechuje znaczna zwięzłość i twardość, jasnoszara barwa oraz brak utwardzenia. Wapienie kredowate, będące odmianą wapieni płytowych są przeważnie bardziej miękkie, bardziej utwardzone i posiadają brudnobiałą barwę. Wapienie kredowate są podobne w budowie do wapieni

biohermalnych, jednak w przeciwieństwie do nich posiadają uwarstwienie. Wapienie margliste są przewarstwione wkładkami margli ilastych. Cechują się dużą ilością spękań, często wypełnionych zwierzeliną. Margle występują głównie w postaci cienkich, słabo zwięzłych i kruchych, szarozółtych warstw, często pod postacią przeławień wśród wapieni skalistych i płytowych.

Fot. Ostaniec skalny zbudowany z wapieni skalistych oraz bloki wapieni kredowatych na dnie jaskini

Stratygrafia obszaru Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej

Jura	Obszar Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej to obszar, w którym utwory liasu występują na powierzchni lub zalegają pod cienką warstwą osadów czwartorzędowych. Cechą charakterystyczną utworów liasu jest brak jednorodności – miąższość osadów waha się od niecałych 100 m do 400 m. W miejscach, gdzie osady liasu dolnego nie występują, na utworach triasowych zalegają osady liasu środkowego. Osady toarku reprezentowane są przez łupki ilaste i ilasto-pięszyste z wkładkami piaskowców ze sferosyderytami i esteriami. Miąższość osadów dolnego toarku sięga ponad 40 m, jednak miejscami wynosi zaledwie 20-30 m, co należy tłumaczyć denudacją, natomiast miąższość osadów górnego toarku wynosi około 35 m. Basen morski Oceanu Tetydy w jurze środkowej obejmował swoim zasięgiem prawie cały obszar Nizy Polskiej. Utwory jury środkowej występują licznie na danym obszarze bezpośrednio na powierzchni lub pod cienką warstwą osadów czwartorzędowych. Ze względu na zróżnicowany charakter utworów śródkowojurajskich obszar Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej dzieli się na dwie duże jednostki facjalne: regionu północnego (Wieluń-Częstochowa-Zawiercie) i regionu południowego (Ogrodzieniec-Kraków). Region północny charakteryzuje stosunkowo mała zmienność facjalna, niskie wahania miąższości osadów i na ogół zgodne zaleganie warstw na osadach jury dolnej, region południowy zaś odwrotnie – wykazuje dużą zmienność facjalną. Wschodnie wapieni górnójurajskich występują w dużej liczbie na terenie pomiędzy Krakowem a Częstochową, natomiast na północ od Częstochowy utwory te pojawiają się rzadziej, gdyż są tam przykryte glacialnymi i fluwioglacjalnymi osadami czwartorzędowymi.
Trias	Utwory triasu stanowią mniej więcej ciągłą pokrywę na północ od linii Zabrze, Katowice, Sosnowiec, Chrzanów, Miękinia, a na południe od tej linii występują wyspowo, zalegając w obu przypadkach na różnych ogniwach paleozoiku. Obszar Wyżyny Śląsko-Krakowskiej dzieli się wzdłuż linii Słężany – Żarki – Klucze – Ślawków – Bibica – Karchowice na dwie części: północną i południową. Charakterystyczną cechą dla północnej części Wyżyny Śląsko-Krakowskiej jest występowanie dwóch serii ewaporatów, rozdzielonych utworami dolomitowymi, w których stwierdzono występowanie gipsu natomiast w części południowej utwory retu zalegają w ciągłości ze starszymi utworami paleozoicznymi. Drugim ważnym utworem triasowym występującym na terenie Wyżyny Śląsko-

Medar²

	Krakowskiej jest wapień muszlowy dolny, który z uwagi na litologię dzieli się na pięć zespołów: warstwy gogolińskie dolne, warstwy gogolińskie górne, warstwy gorazdeckie, warstwy terebratulowe, warstwy karchowickie. Oprócz osadów wapieni muszlowych dolnych wyróżniono utwory wapienia muszlowego środkowego dzielące się na dolomity diploporowe oraz warstwy z Tarnowie niższe i wapieni muszlowy górny, który dzieli się na warstwy z Tarnowie wyższe i warstwy boruszowickie.
Perm	Utwory reprezentujące perm dolny (czerwony spągowiec) występują jedynie we wschodniej części Zagłębia Górnośląskiego, zalegając niezgodnie na różnych poziomach stratygraficznych karbonu.
Karbon	Utwory karbonu dolnego występują w odsłonięciach w części wschodniej Wyżyny Śląsko-Krakowskiej m.in. w okolicach Czatkowic, Czernej, Paczółtowic, Racławic, Szklar, Gluchówek i doliny Miętkinki. Miąższość utworów dolnokarbońskich wynosi do 1000 m.
Dewon	Utwory dewońskie odsłonięte są w Zawierciu oraz okolicach Siewierza, w Kluczach i w Dębniku. Miąższość osadów dewońskich na obszarze Wyżyny Śląsko-Krakowskiej wynosi do 2000 m.
Sylur	W podłożu Wyżyny Śląsko-Krakowskiej, a zwłaszcza w okolicach Mrzygłodu i Krakowa występują utwory sylurskie, stanowiące pas o długości około 150 km.

Tabela stratygraficzna charakteryzująca główne utwory skalne na terenie Wyżyny Śląsko-Krakowskiej.

Podczas alpejskiego cyklu sedimentacyjno-diastroficznego obszar Wyżyny Częstochowskiej w całości należał do stałej krawędzi kontynentu europejskiego, tworząc szelf, znajdujący się na przeciwko Oceanu Tetydy. Obszar ten był kilkakrotnie nawiedzany przez transgresje epikontynentalne i kształtowany przez niewielkie oddziaływania wydarzeń tektonicznych. Efektem obecności deformacji uskoku jest utworzenie w pokrywie mezozoicznej wąskich i płytkich rowów oraz szerokich zrębów. Pokrywa jurajska dzieli się na szereg brył opadających ku północy. Najważniejsza faza kształtująca uskoki tektoniczne Wyżyny Częstochowskiej związana jest z ruchami alpejskimi, gdzie główny kierunek uskoku to NW-SE i W-E, które zazwyczaj odnawiają starsze, wartyjskie kierunki strukturalne. Między Zawierciem a Wieluniem, uskoki przecinające pokrywę osadową zmieniają kierunek ku północy ze skośnych na prostopadłe do kuesty.

Podczas okresów zlodowaceń pustki krasowe wypełniane były lodem i materiałem mineralnym, by w okresach ustąpienia lodowców zostać oczyszczone, a w miejscach nagromadzenia osadów powstawały martwice.

Przyjmuje się, że morfologia Wyżyny Częstochowskiej jest wynikiem co najmniej dwóch faz krasowienia: III i IV fazy krasowienia w Polsce przypadających odpowiednio na dolną kredę oraz górną kredę i kenozoik. Pomimo, że dolnokredowa faza krasowienia (III) zaznacza się jedynie w górnej części profilu wapieni górnojurajskich i wiele form nie rozwinęło się, należy założyć, że najważniejszą fazą krasowienia Wyżyny Częstochowskiej jest faza IV, która pojawiła się od końca górnej kredy i trwa do dziś.

3. Cenne siedliska nieleśne na terenach objętych Projektem

Projekt dotyczy ochrony wybranych siedlisk nieleśnych, dla których utworzono Ostoje Natura 2000: Olsztyńsko-Mirowską (obszar, na który składa się mozaika lasów z ukrytymi wśród nich, licznymi ostańcami skalnymi i jaskiniami oraz odlesionych wzgórz wapiennych). Jest to jedno z największych skupisk jaskiń na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej). Złotopotocką (charakteryzują się urozmaicheniem rzeźby terenu, zmiennością warunków mikroklimatycznych i różnorodnością siedlisk leśnych), Kroczycką (to głównie tereny otwarte: wzgórza wapienne

i wychodnie skał w postaci malowniczych form: iglic, baszt, bram, murów, grzebieni itp.) Śródkowojurajską (obejmuje przede wszystkim wzgórze Pasma Smolensko-Niegowonickiego, poprzecinane licznymi dolinami, które odprowadzają wodę w głąb skał wapiennych. Wzniesienia porastają lasy liściaste: bukowe i jaworzyny oraz roślinność ciepłolubna). Są to:

a. Murawy kserotermiczne *Festuco Brometea* 6210

Półnaturalne odmiany suchych muraw i zarośli na podłożach wapiennych. Murawy kserotermiczne dzielą się na murawy naskalne (6210-1), murawy ostnicowe (6210-2), kwieciste murawy kserotermiczne (6210-3) z występującymi w ich obrębie gatunkiem przysłoni krakowskiej *Galium cracoviense* – będącym gatunkiem objętym ścisłą ochroną w Polsce. Roślina umieszczona na czerwonej liście roślin i grzybów Polski (2006) w grupie gatunków rzadkich (kategoria zagrożenia: R). Występuje na terenie Wyżyny Częstochowskiej na stanowiskach w okolicy Olsztyna k. Częstochowy (Ostoja Olsztyńsko-Mirowska).

Fot. Dziewięsił bezłodygowy (*Carlina acaulis*) oraz murawa kserotermiczna

b. Zarośla jałowca na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych 5130 będące zbiorowiskami mozaikowymi charakteryzującymi się obecnością bardziej lub mniej zwartych zarośli jałowca pospolitego *Juniperus communis* oraz roślinności związanej z wrzosowiskami lub nawapiennymi murawami kserotermicznymi. Występują na terenie Ostoi Olsztyńsko-Mirowskiej (gl. Góry Towarne) oraz Ostoi Kroczyckiej (okolice Lutowca, Mirowa, Góry Zborów oraz Skal Rzędkowickich).

Fot. Zarośla jałowca w okolicy Olsztyna k. Częstochowy oraz w Lutowcu

c. Wywierzyska krasowe (źródłisko rzeki Centurii na terenie Ostoi Śródkowojurajskiej) z gatunkiem warzucha polska *Cochlearia polonica*. Zastępcze stanowisko warzuchy polskiej w pobliżu wsi Hutki-Kanki jest miejscem, gdzie rośnie najliczniejsza populacja tej rośliny.

Fot. Warzucha polska (*Cochlearia polonica*) oraz dąbrówka kosmata (*Ajuga genevensis*)

Inne ważne gatunki roślin wymagających ochrony występujące na terenie realizacji Projektu to objęte ścisłą ochroną gatunkową rojownik pospolity (*Jovibarba sobolifera*) ochroną częściową goryczuszka orzęsiona (*Gentianella ciliata*), dziewięciol bezłodygowy (*Carlina acaulis*) oraz rośliny nie objęte ochroną jak zanokcica murowa (*Asplenium rota-muraria*) występująca na półkach skalnych czy pierwiosnek lekarski (*Primula veris*), który od roku 2014 nie podlega ochronie.

Fot. Rośliny występujące na terenie działań Projektu. Od lewej goryczuszka orzęsiona (*Gentianella ciliata*), zanokcica murowa (*Asplenium rota-muraria*), rojownik pospolity (*Jovibarba sobolifera*), pierwiosnek lekarski (*Primula veris*)

4. Konieczność ochrony muraw kserotermicznych

Jednym z największych walorów przyrodniczych Wyzyny Krakowsko-Częstochowskiej są wzgórza wapienne porośnięte ciepłolubnymi siedliskami nieleśnymi.

Dobre wyeksponowanie białych ostańców skalnych było także efektem prowadzonego tu od stuleci ekstensywnego wypasu zwierząt gospodarskich, w szczególności owiec i kóz, użytkowania kośnego tych terenów oraz wykorzystania lasów i zakrzewień jako źródła energii i budulca. Tego typu użytkowanie ekosystemów przyczyniło się do wykształcenia

charakterystycznych układów biocenotycznych dla tej krainy, jakimi są murawy kserotermiczne. Bogactwo florystyczne i faunistyczne siedlisk ciepłolubnych jest wyjątkowo duże, a wiele występujących tu gatunków to rośliny i zwierzęta zaliczane do rzadkich i zagrożonych w skali Polski.

Zmiany jakie następują w krajobrazie Wyzyny związane są z zaprzestaniem prowadzenia tradycyjnej gospodarki przez ludność. Porzucenie wypasu zwierząt oraz pozyskiwania drewna na opał jest przyczyną zarastania cennych siedlisk murawowych. Na obszary nieużytkowane szybko wkraczają podrosty drzew i krzewów a z biegiem czasu zmieniają się one w las.

Uprawianie sportów ekstremalnych takich jak wspinaczka skalkowa czy speleologia również nie pozostaje bez wpływu na kondycję muraw. Wspinaczka z górną asekuracją wymusza wejście oraz montaż tymczasowego stanowiska w szczytowych partiach skal, często porośniętych przez zbiorowiska muraw naskalnych, co prowadzi do ich zdeptania oraz niszczenia przez osadzanie tymczasowych elementów asekuracji. Dojście pod otwory jaskiń również nie pozostaje bez wpływu na kondycję muraw. Należy pamiętać, by podejść dokonywać drogą najkrótszą, korzystając o ile to możliwe z wydeptanych ścieżek. Ważne by sporty uprawiać w miejscach do tego wyznaczonych.

5. Czynna ochrona muraw naskalnych poprzez ukierunkowanie ruchu wspinaczkowego – wykaz skal i dróg, gdzie dokonano ponownego ubezpieczenia linii wspinaczkowych z uwzględnieniem konieczności ochrony muraw naskalnych.

W ramach zadania C.6 Czynna ochrona muraw naskalnych poprzez ukierunkowanie ruchu wspinaczkowego w roku 2014 dokonano wymiany oraz ponownego ubezpieczenia dróg wspinaczkowych na następujących skalach: Wzgórze Kromolowiec (18 dróg), Żegarowe Skąły (70 dróg), Gonczyca (6 dróg), Strzegowa (11 dróg), Grodzisko Pańskie (12 dróg), Park Jurajski (14 dróg), Krzywość (4 drogi), Biśnik (5 dróg), Straszynowe Skąły (28 dróg), Cisownik (6 dróg), Grochowiec (20 dróg), Popielarka (8 dróg), Łęziec (27 dróg), Okiennik Morski (5 dróg), Barwinek (11 dróg), Lew (5 dróg), Nietoperzowe (18 dróg), Cydzownik (9 dróg), Jamnicze (8 dróg), Sowie (14 dróg), Zamkowa (7 dróg), Łóeczko (2 drogi), Barak-Słinks (8 dróg), Ule (14 dróg), Różowa Ścianka (7 dróg). Łącznie odnowiono punkty asekuracyjno-jazdowe z uwzględnieniem ochrony muraw naskalnych na 337 drogach.

Fot. Część starych punktów asekuracyjno-jazdowych oraz wykonywanie prac w trudnym terenie

6. Dekalog wspinacza czyli jak się zachować by wyjazd w skały był przyjemny

Wyjeżdżając na skałki pamiętajmy, by przestrzegać kilku prostych zasad. Stosując się do nich, nasz wyjazd będzie bardziej przyjemny. Zachęcamy do zapoznania się z krótkim dekalogiem wspinacza oraz o ile jeszcze tego nie zrobiliśmy, wdrożenie go w życie.

1. Podczas wspinania zachowuj się cicho i nie zanieczyszczaj przyrody – nie tylko Ty korzystasz z darów natury.
2. Jeśli zauważyłeś defekty punktów asekuracyjno-zjazdowych – zgłoś to. Bezpieczeństwo przede wszystkim
3. Wspinaczka po mokrej skale jest nie tylko mniej przyjemna ale może ją zniszczyć
4. Nie wierć w skałę w celu osadzenia własnych, stałych punktów asekuracyjnych – w razie potrzeby zrobią to uprawnieni ekipierzy
5. Wspinaj się z dolną asekuracją – wędkowanie związane z wyjęciem na wierzchołek skały i montażem własnego stanowiska zagraża murawom naskalnym
6. Omijaj roślinność naskalną – była tam pierwsza. Nie wyrwij jej, nie osadzaj przelotów w półkach skalnych, gdzie występuje
7. Pamiętaj o ograniczonym zaufaniu do punktów asekuracyjno-zjazdowych – niektóre są naprawdę stare i dużo przeszły
8. Jeśli używasz własnego zabezpieczenia – zabierz je ze sobą
9. Nie pogłębiaj/załepiaj chwyty – choć brzmi to nieprawdopodobnie, niektórzy wciąż stosują te praktyki
10. Mierz siły na zamiary i zadbaj o to by Twój sprzęt był sprawny

Udanych wyjazdów i coraz trudniejszych przeżyć!

7. Drogi wspinaczkowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej

Drogi wspinaczkowe w niniejszym podręczniku opisano skalą Kurtyki. Grafiki zawierają schematyczny przebieg dróg wspinaczkowych na obiektach skalnych, z podziałem na grupy według stopnia trudności tj.

- I-III różowy
- IV-V+ zielony
- VI-VI.1+ żółty
- VI.2-VI.3+ niebieski
- VI.4-VI.5+ czerwony
- VI.6 i trudniejsze czarny

Projekty - brązowy

W tabelarycznym opisie dróg zawarto następujące skróty:

- a. R,r – ring
- b. S,s – spit
- c. P – petla
- d. RZ – ring zjazdowy
- e. DRZ – dwa ringi zjazdowe
- f. TRAD – droga pokonywana w sposób tradycyjny na lotnej asekuracji

Celem przewodnika jest ukierunkowanie ruchu wspinaczkowego w sposób ograniczający wpływ wspinaczy na stan muraw naskalnych. Przewodnik ma charakter informacyjny – w celu zdobycia dokładniejszych skaloplanów należy odnieść się do literatury fachowej, gdyż niniejsza publikacja zawiera podstawowe informacje o danych regionach wspinaczkowych

Przełom Warty

W skład regionu wspinaczkowego wchodzi dwie skały:

Mirów - Najłatwiej dojechać drogą wojewódzką nr 741 na Mstów. Około 150 m za tablicą "Jaskrów" należy skręcić w drogę asfaltową. Przed przejazdem przez Wartę dobrze widać skalę po lewej stronie, przy granicy lasu. Ekspozycja skał wschodnia, południowa, południowo wschodnia i południowo zachodnia. Skała położona na przedmiesciach Częstochowy nad Wartą, stosunkowo popularny rejon wspinaczkowy. Długość drogi do 15 m. GPS: 50°49'27" N; 19°12'26" E

Lp	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Lewa Płkta	VL1	3R+RZ	
2	Prawa Płkta	VL1+	3R+RZ	
3	Dziąg	VL1	6R+RZ	
4	Tamara Harmoniczna	VL2	6R+RZ	
5	Obłęd	VL2	4R+RZ	
6	Pokłonin the Best	VL1+2	3R+RZ	
7	Ostrzeżenie dla Szambanara	VL2	5R+RZ	
8	Ukieszka Gmoli	VL4	7R+RZ	
9	Meksykańska rytmiczna	VL4+	7R+RZ	
10	Futko de Lorch	VL4	6R+RZ	
11	Limba Życia	VL2	5R+RZ	
12	Płkta Prezesa	VL2	5R+RZ	
13	Kuta Fibra	VL3	5R+RZ	
14	Pawie	VL3	4R+RZ	
15	Linia Czerwona	VL4	4R	
16	Tamara Rysa	VL2	TRAD	
17	Kampania Żmowa	VL5	5R+RZ	

Skała Miłosna leży nad brzegiem Warty we Mstowie. Samochód najlepiej zostawić na parkingu w okolicy Urzędu Gminy Mstów i dojść około 200 metrów pod skałę. Skała ładnie położona, ekspozycja zachodnia i południowo zachodnia. Teren otwarty, w zakolu meandrującej Warty, sprawia, że jest to niezwykle atrakcyjne miejsce. Długość drogi do 15 m. GPS: 50°49'46" N; 19°17'28" E

Włodzisław

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Burka Dobromirski	VI.1	6R+S	
2	Jasień Wodnik	VI.3+	7R+S	
3	Jubiler Kalcyn	VI.1+	6R+S	
4	Jad Zamszania	VI.1	6R+S	
5	Orka	V+	5R+S	
6	Młose, Jak Wodopad	V	5R+S	

Zielona Góra

Skaly położone są w lesie na szczycie wzniesienia. Samochód należy zostawić w Kusiętach przy sklepie, lub w okolicach leśniczówki. Do skał prowadzi czerwony szlak turystyczny, przebiegający od krawędzi lasu. Rejon niepopularny wśród wspinaczy ze względu na formalny zakaz wspinania na terenie rezerwatu. Drogi do 20 m długości, skały położone w lesie. Ekspozycja ścian we wszystkich kierunkach.

GPS: 50°46'32" N; 19°13'56" E

Ze względu na formalny zakaz wspinania na terenie rezerwatu, przewodnik zawiera jedynie opis dróg, bez skalopłanów.

Kowadło

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Młot	VI.2	2R+RZ	
2	Sierp	VI	2R+RZ	
3	Szron na Płotku	V+	2S+RZ	
4	Dziób	VI.2+	3S	

Ściana pod Kowadłem

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Ugryźta	V	1S	
2	Bagiata	VI+	1S	
3	Plot Złoty	VI.2+	3S+RZ	
4	Belon jarni	VI.1+	1S	

Pletwa

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Spirala	VI.3	3S	
2	Półce Matuszkiej Złoty	VI.2+	3S	
3	Ballada o Matuszku	VI.3	3S	
4	Antazulu	VI	3S+RZ	
5	Ułtutud	VI.1+	2S+RZ	

Zielona Góra

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Złoty Wspinanie	VI.1	1R+1S+RZ	
2	Robaczka Srebra	VI.2	3R+1S+RZ	
3	Czarna Jaskinia Mordera	VI.1	5R+1S+RZ	
4	Płocznica	VI.2+	5R+RZ	
5	Ławia Biosa	V+	1R	
6	Prawa Biosa	V	1R+AD	
7	Złoty Białki	VI.1	5R+RZ	
8	Pancławce Roboty	VI.3	4R+DRZ	
9	Przewiercone Ładne	VI.3+	6R	
10	Słomny Jaki	VI.4+	6R+RZ	
11	Jedyny Bławy	VI.4	3R+RZ	
12	Wieżyczki Jesieniny Brzydzy	VI.1+	4S	
13	Ław Inwaldes	VI.1	3R	
14	Kierownia Kozioł	VI.1+	3R+RZ	
15	Plak	VI.1	2R+1S	
16	Czerwona Magia	VI.3+4	1R+2S	
17	Hajduka Młota	VI.3	3S+RZ	
18	Białony Jak Budyniec	VI+	1S	
19	Komun	III	1R+AD	
20	Złoty	VI.1	2S	
21	Muchomorok	VI+	1S	

Kusięta

W okolicy Kusięt na polu znajduje się pojedyncza skała dochodząca do 10 metrów: Kuropatwa. Na ścianie wytyczono parę linii wspinaczkowych oraz kilka trudnych boulderów. Ekspozycja ścian we wszystkich kierunkach, skała położona na otwartej przestrzeni. Skała mało popularna wśród wspinaczy. Drogi długości do 10 m. GPS: 50°46'22"N; 19°15'34"E

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Brzydzy	VI.4	2S+RZ	
2	Krzysz	VI.3+	2S+RZ	
3	Złoty Płocznik	V+	2R+RZ	
4	projekt		1R+RZ	
5	Paw	VI.1+	3R+RZ	
6	Głaz z Nosa	VI.1	3R+RZ	
7	Orzeł Orłon	VI.2+	3R+RZ	
8	Sokol Małtrata	VI.4	2R+RZ	
9	Armia	VI.5	1S+RZ	
10	Tala	VI.5	2S+RZ	
11	Siekiera	VI.4+	1S+RZ	
12	projekt		3S+RZ	
13	SS 22	VI.4	2S+RZ	
14	bez nazwy	VI.3	1R+AD+RZ	
15	Ręka na Kuropatwie	VI.1	1R+AD	

Góry Towarne

Grupa skal położona przy drodze Olsztyn-Kusięta, na częściowo odsłoniętym wzgórzu po lewej stronie. Skaly są dobrze widoczne z drogi, a dodatkowo z Kusięta można dostrzec czerwonym szlakiem turystycznym. Na skalach wytyczono wiele łatwych dróg wspinaczkowych oraz kilkanaście boulderów. Ekspozycja skal głównie północna, zachodnia i południowa. Teren otwarty sprawia, że jest to stosunkowo popularne miejsce wśród wspinaczy.

GPS: 50°46'2" N; 19°16'15" E

Balwanek i Kogutek

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1.	Kawka Przeczysta	VI.1	2R+RZ	
2.	Pergielajna Dykmaty	VI.2+	3R+DRZ	
3.	Chudzi na Sele	VI.1	2R+RZ	
4.	1 Pa Bala	VI.1+	1R+RZ	
5.	Kamotka	VI.1+	3R+RZ	
6.	Kosa	VI	TRAD	
7.	Lala	VI+	2R+RZ	
8.	bcz pączy	V+	TRAD	
9.	A co to za Diabeł	VI	TRAD	
10.	Bomocel Slompas	V	TRAD	
11.	Cymbal	VI.1	2R+RZ	
12.	Chłobot	VI.1+	3R+RZ	
13.	Złazet	VI.2	2R+RZ	
14.	Błoco	III	TRAD	

Przekładaniec

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1.	Ley Mincyon	VI+	3R+RZ	
2.	Styl Koguta	VI.1+	4R+DRZ	

11

1.	Ręka Przeczysta	VI.2	3R+DRZ	
4.	Rokolysane Kotana	VI.2	3R+DRZ	
5.	Symczu	VI.1+	3R+DRZ	
6.	Oni Okaz	V	3R+DRZ	
7.	Lewa Ręka	IV	TRAD	
8.	Sat Nam	V	2R+RZ	
9.	Pława Ręka	IV	TRAD	
10.	Harc Małta	V+	3R+RZ	
11.	Z Rodziami	VI.1	3R+RZ	

Phyta

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1.	Panikczema	VI.1	2R+RZ	
2.	Mincyon	VI.2+	3R+RZ	
3.	Czysta Kosa	VI.3	2R+RZ	
4.	Paka Trupa	VI.2+	2R+RZ	
5.	Kosa na Phyte	III	TRAD	
6.	Zach Małh Kosa	VI.1+	3R+RZ	
7.	Plac Zabaw	VI.2	3R+RZ	
8.	Hicronim Harh	VI.1+	3R+RZ	
9.	Baja Lata	VI.1	3R+DRZ	
10.	Jednankoska	VI.1+	2R+DRZ	
11.	Ryby na Wang	VI+	2R+DRZ	
12.	Lwie Serca	VI.1+	3R+DRZ	
13.	Guro Marlan	VI.2+	3R+DRZ	

Grota

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1.	Tatanka	V	2R+RZ	
2.	Szczał w 10	VI.2	4R+RZ	
3.	Szczałkowicki	VI.3	4R+RZ	
4.	Bysa	V+	TRAD+RZ	
5.	Przez Patrzka	VI.1+	4R+RZ	

12

patkows

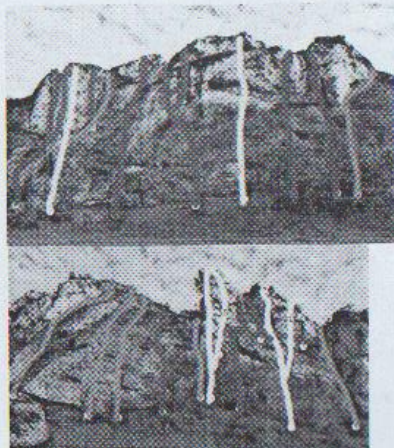
6	12 Masy	VI.1	4R+RZ	
7	Złoty Wchudzi do Siaty	VI+	5R+RZ	
8	Pracownicy Szary	V+	4R+RZ	
9	Komin	IV	IR	
10	projekt (Opus Niecierpi)		2R	
11	bez nazwy	VI.2+	4R+DRZ	
12	Rosa Nikodem	VI.1+	5R+DRZ	
13	projekt (Wawelski)		5R+DRZ	
14	Roboty Wesołoscian	VI.3	5R+DRZ	
15	bez nazwy	VI.3	IR	
16	puszki		4R+DRZ	

Olsztyn

Najbardziej znane i najczęściej eksplorowane przez wspinaczy są grupy skal przy Zamku oraz obręb Dziewicy. Znajdujące się na południe Lipówki zawierają dużo bardzo trudnych boulderów, natomiast skały Biakła - dużą ilość łatwych dróg kursowych. W celu dotarcia w grupy skal przy Zamku oraz Dziewicy, najlepiej dostać się do centrum Olsztyna i tam zostawić samochód. Wybierając Lipówkę i Biakło należy udać się drogą Olsztyn-Biskupiec i zostawić samochód na parkingu za Olsztynem po lewej stronie (za znajdującym się drogowskazem na Lipówkę i Biakło). Ekspozycja skal we wszystkich kierunkach, skały dobrze ubezpieczone, część dróg przekracza 20 m długości, położone na otwartym terenie.

Grupa Dziewicy to 3 skały położone w okolicy Kamieniołomu w Kielnikach. GPS: 50°44'48" N; 19°16'55" E

Owcey Gzibiet

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Ostatnie Zacięcie	V	TRAD	
2	Prawy Filr	VI+	TRAD	
3	Nie Ostatni Swadek	VI.1+	5R+RZ	
4	Owcey Rampa	III	TRAD	
5	bez nazwy	V	TRAD	
6	Owcey Sienka	IV	TRAD	
7	Długa Rysa	IV	TRAD	

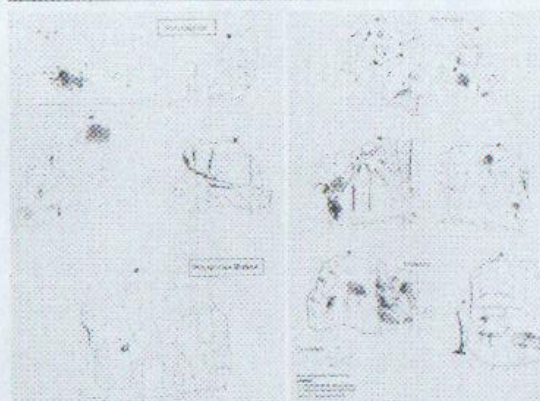
8	Okap nad Długą Rysą	IV+	TRAD	
9	Wąwóz Krzyżaków	VI	5R+RZ	
10	Przy Kominie	IV	TRAD	
11	Owcey Komin	IV	TRAD	
12	Trawki	III	TRAD	
13	Pierwsza Rysa	III+	TRAD	
14	Trzecia Rysa	III+	TRAD	
15	Długa Rysa	IV	TRAD	
16	Trawki	III	TRAD	
17	Długa Wilhelmiga	VI+	5R+ST	
18	Wilhelm Tell	VI.1+	4R+ST	
19	Długa obok Okapów	IV+	TRAD	
20	Wielki Okap	VI	3R+RZ	
21	Budowy Harry	VI+	5R+ST	
22	Długa po Trawkach	IV+	IR	
23	Lewy Komin Dziewicy	III	TRAD	
24	Czwórka	IV+	TRAD	

Dziewicy

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Lewy Komin Dziewicy	III	TRAD	
2	Rowecki	IV+	TRAD	
3	Mładzyskie	V+	4R	
4	Długa Przyprostakata	IV	TRAD	
5	Szara Półka	V	4R	
6	Złota Półka	VI+	IR	
7	Dziurki	VI+	IR	
8	Szronki	VI.2	5R	
9	Zacęcie Dziewicy	V	TRAD	
10	Antk Bieszczadzkiej Szkoły	VI.7+	5R+ST	
11	Prostokątne Siostrzenców	VI.4+	5R+RZ	
12	Siostrzence Kacpra Donalda	VI.4	4R+RZ	
13	Lat Ku Złoci	VI.5	5R+RZ	
14	Filar Dziewicy	VI.2+3	4R+RZ	
15	Malpne Zacięcie	VI	TRAD	
16	Filarek Obok Malpnego Zacięcia	V	4R+ST	
17	Kaczeński Holman	IV	TRAD	
18	Słona Czworka	IV	TRAD	
19	Prawy Komin Dziewicy	II	TRAD	
20	Rosa Lewa	IV	TRAD	
21	Rosa Prawa	IV	TRAD	
22	Jedynka	VI	TRAD	

Wojciech

Pielgrzym

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Anka Pielgrzym	VL1+	7R+ST	
2	Anka Kłopotliwa	VL1	7R+ST	
3	Rysa	IV	7R+ST	
4	Himawara	V+	4R+ST	
5	Słonecznikowej Strasz	VL3+	4R+ST	
6	Rysa	VL1+	7R+ST	
7	Terminator	VL2+	7R+ST	
8	Rysa	VL1+	7R+ST	
9	Ława Łusiny	VL1+	4R+ST	
10	Lustro	VL2+	4R+ST	
11	Przebieg Lustro	VL3	4R+ST	
12	Wielka Góra	VL1	4R+ST	
13	Ros	VL2+	4R+ST	
14	Karcia dobra	V	4R+ST	
15	Pielgrzymi Tytuł	VL1	6R	

Północna Bońka

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Ława Rysa	V	7R+ST	
2	prosiak	V+	6R+RZ	
3	prosiak	V+	7R+ST	
4	Początek	VL4+/5	7R+RZ	
5	Początek	VL5	7R+RZ	
6	Cybaśczyk	VL1	7R+RZ	
7	Gardło skazania	VL1+	5R+RZ	
8	Zagadka niebezpieczności	VL4	8R+RZ	
9	Prostowanie gardła skazania	VL4	7R+RZ	
10	Podgarb	VL5	6R+RZ	
11	Początek	VL5	6R+RZ	
12	Kłopotliwy prosty bież	VL1+	6R+RZ	
13	Kapotał parady	VI	4R+RZ	
14	Gdyk	VI+	5R+RZ	
15	Niebezpieczność	V	4R+RZ	

Żółty Okap

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Żółty Okap	VL2+	5R+RZ	

2	Misłowska	VI+	4R+RZ	
3	Chuj tam w dół	VI,2	4R+RZ	
4	Rysa na Północnej Bońce	IV	7R+ST	
5	Frankorek	VL1+	5R+RZ	
6	Uważaj na ścianę	VL1	6R+RZ	
7	Żółty okap	VL5	5R+RZ	
8	Pokochaj huf	VL3+	7R+RZ	

Kaskady

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Dawiec	VI+	4R+DRZ	
2	Bono	VI,2	4R+RZ	
3	Ława orły	VI,2	5R+DRZ	
4	Iska dla orłów	VI,2+	7R+DRZ	
5	Przebieg orły	VI,3+	6R+DRZ	

Siedlec

Duch to pojedyncza skala położona na północ od Siedlca. Skala położona w lesie, mało populana wśród wspinaczy. Najlepszy dojazd ze Złotego Potoku lub z Siedlca. Drogi do 12 metrów długości. GPS: 50°42'20" N; 19°23'03" E

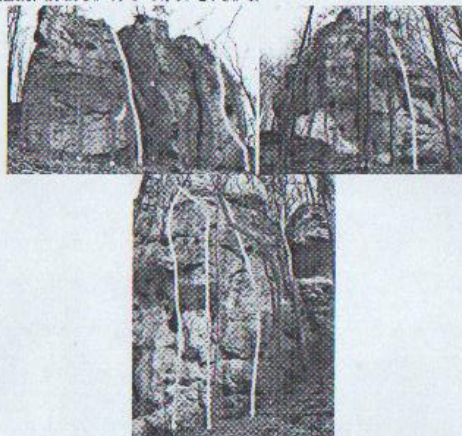

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Rysa	VI+	7R+ST	
2	Duch	VI,2+	5R+DRZ	
3	prosiak (Ciara)			
4	Młok	VL1+	4R+DRZ	
5	Cień	VL2	4R	
6	Niebezpieczna pętla	VI,1	5R	
7	Zygryd de Lord	VI+	4R+DRZ	
8	Route 100	V	4R	

Włodzisław

Rezerwat Parkowe

Skąły położone są na terenie rezerwatu Parkowe. Ze względu na położenie na terenie rezerwatu, należy wspinąć się tylko w wyznaczonych miejscach – na Diabelskich Mostach. Rezerwat znajduje się na południe (w stronę Żarek) od Złotego Potoku. Skąły położone są w lesie, drogi dochodzą do 18 m, ekspozycja ścian zachodnia i południowo zachodnia. Miejsce stosunkowo popularne. GPS: 50°41'0" N; 19°24'36" E.

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Agoni dołu	VI.4/4+	6R + RZ	
2	Diabelska dogrywka	VI.5	6R + RZ	
3	Gdzie przyszedł brak dziesięciu	VI.5	5R + RZ	
4	Piekiło jest we mnie	VI.4	5R + RZ	
5	Hell bells	VI.1+	5R + RZ	
6	Upadł w to kół	VI.4	5R + RZ	
7	Nów mały, nów wielki	VI.1	5R + RZ	
8	Lucyfer	VI.2	5R + RZ	
9	Widni	VI.4/4+	6R + RZ	
10	Mossy	VI.5	5R + RZ	
11	Zimnyj Inceps	VI.4	6R + RZ	
12	Pandemonium	VI.4	5R + RZ	
13	Moczar	VI.2	4R + RZ	
14	Diabelskie szczyty	VI.1	6R + RZ	
15	Zurka	VI.2	6R + RZ	
16	Głowa diabła nie może	VI.5/5+	4R + RZ	
17	Czarna ryba	VI.3+	4R + RZ	
18	Powrót piekła	VI.2	5R + RZ	
19	Protestowanie piekła	VI.2+	5R + RZ	
20	Kosmoch	VI.1+	4R + RZ	
21	Kłęk mały	VI+	4R + RZ	
22	Ostatni dzień	VI+	3R + RZ	
23	Pozostanie z psa	IV+	1R + RZ	

Skala Baba

Ciekawa skała położona w lesie, ekspozycja ścian północna i zachodnia, drogi wspinaczkowe dochodzące do 18 m. GPS: 50°41'13" N; 19°23'54" E.

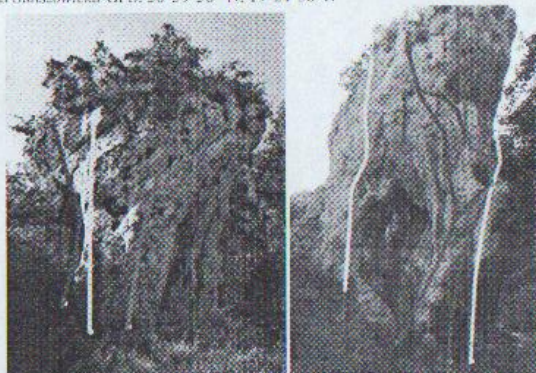
Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Cesta Andre	VI.1+	5R + RZ	
2	Gumilek	VI.2/2+	5R + RZ	
3	Wszystcy razem	VI.3/3+	6R + RZ	
4	Zagubiona w śnie	VI.4/4+	6R + RZ	
5	Diabelek Au	VI.3	5R + RZ	
6	Sakielka, Jitka	VI.3	5R + RZ	
7	Chłopcy	VI.1	4R + RZ	
8	Baboska	VI+	4R + RZ	
9	Iran Irak	VI.1	4R + RZ	
10	Israel	VI.1+	4R + RZ	
11	Hłotki	VI.1+/VI.2	3R + RZ	
12	Liban	VI.1	3R + RZ	
13	A Liban tonic	VI.2	3R + RZ	
14	Rakiel	VI	3R + RZ	

Sulizowice

Do Sulizowice najlepiej dotrzeć jadąc drogą wojewódzka z Żarek w stronę Janowa. Za Czatachową należy skręcić w lewo, gdzie prowadzi drogowy szlak. W Sulizowicach samochód najlepiej zostawić przy kapliczce obok siłowni pod gołym niebem (położony za długim zakrętem). Skąły znajdują się w północnej części wsi na łące do której prowadzi szlak turystyczny oraz rowerowy. Skąły przeważnie położone na terenie odkrytym, ekspozycja we wszystkich kierunkach, średnio popularne wśród wspinaczy.

[Handwritten signature]

Kazalnica Suliszowska GPS: 50°39'56" N; 19°21'38" E

Lp.	Nazwa	Twardość	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Ładło	VL2	2R+RZ	
2	Ościółko leśne	VL1	2R+RZ	
3	Zapowietnia	IV	TRAD	
4	Kotek	VL1+	3R+RZ	
5	Drzewo Kostuch	VL1+	4R+RZ	
6	Dziociny trawers	V+	2R	
7	Żołowski	VL4	2R+3S	
8	Drzewo Kostuch z ubezpieczeniem	VL2 i/3	3R+1S+RZ	
9	Kotek	VL2	1R	
10	Osiółko	VL1+	3R	
11	Palowanie	VL1	7R+RZ	
12	Łezoczymow	VL1+	5R+RZ	
13	Kłon	VL1+	5R+RZ	
14	Piękoci	VL3	6R+RZ	
15	Biała i spola	VL1+	7R+RZ	
16	Piękociowa dąba	VL4	7R+RZ	
17	Prawe kozłowe	VL2+	5R+RZ	
18	Drzewo	VL3	8R+RZ	

Sroga Skala GPS: 50°40'31" N; 19°19'60" E

Lp.	Nazwa	Twardość	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Kłódka	VL1+	4R+RZ	
2	Manipulacja głazkami	V+	4R+RZ	
3	Szczeci przetrzynani	V	1R	
4	Ławo rysu na Srogi Skale	V	TRAD	
5	Beztętno pnie	VL1+	5R+RZ	
6	Okazy Przecza	VL2+	5R+RZ	
7	Sroga Hielma	VL1+	6R+RZ	
8	Prawa rysa na Srogi Skale	VL2	TRAD	
9	Kłódka filitry	VL1	TRAD	
10	Płaci słowym	VL1	4R+RZ	
11	Zaczęte Srogi Skale	VL1	TRAD	
12	Ułot	VL1+	2R+RZ	
13	Kłódka	V+	2R+RZ	

Kapuśnik GPS: 50°40'46" N; 19°21'32" E

Lp.	Nazwa	Twardość	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Filip z kompot	VL1	5R+RZ	
2	Przekierowanie cempu	VL2	5R+RZ	
3	Szalonej depresji	VL2+	7R+RZ	
4	Maso Szulca	VL4	5R+RZ	
5	Ryba ekologów	VL1+	TRAD	
6	Droga Berghausena	VL2	5R+RZ	
7	Wariant Szwajcarskiego	VL2	2R	
8	Tinowka	VL3+	4R+RZ	
9	Kwiesin pory	VL2 i/3	3R+RZ	
10	Szaleńca	VL3+	5R+RZ	
11	Prawy kanciel	VL1	4R+RZ	

Brama Suliszowska GPS: 50°40'46" N; 19°21'32" E

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Cisza	VI.4	4S	
2	Spokoj	VI.3	3S	

Zastudnie

Dojazd podobny jak do Suliszowic. Z drogi łączącej Janów z Żarkami należy skręcić do Suliszowic i zostawić samochód na tzw. Zastudniu (miejsce postojowe obok starego żurawia na początku wsi Suliszowice). Skały znajdują się w lesie, ekspozycja we wszystkich kierunkach. Pod skały prowadzi wyraźna ścieżka. Rejon umiarkowanie popularny wśród wspinaczy. GPS: 50°40'33" N; 19°22'49" E

Ostatnie

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Dziuroman	VI.4	3S+RZ	
2	Fajer man	VI.4+	2S+RZ	
3	Chińskie ramię	VI.3	TRAD	
4	Bój w żuraw	V+	3S	
5	Kaski dwa	V	TRAD	
6	Pyszał w tunelu	VI+	1R+RZ	

Lisia Skała

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Raki w szczytach	VI	3S	
2	Backstreet	VI.1+	2S	
3	Ładki smęki	V	3S+RZ	
4	Byski	IV+	1S+RZ	
5	Kanicki	VI	2S+RZ	
6	Janicki ambicje	VI.2	4R+RZ	
7	S-ka	IV	1S+RZ	
8	Filar Wiktor	VI+	2R	
9	Wiktor	VI.2	2R+3S+RZ	
10	Ladne Kwiatki	VI.4+	5R+RZ	
11	Demotowa	VI.1	5R+RZ	
12	Gozicki	V	3S+RZ	
13	Gości		3S	
14	Z-ka	IV	TRAD+RZ	
15	Dead Fox	VI.3	5R+RZ	

Rezerwat Ostrężnik

Ze względu na położenie skał na terenie rezerwatu, należy wspinąć się tylko w wyznaczonych miejscach. Dojazd do rezerwatu Ostrężnik jest łatwy - rezerwat znajduje się na południe od rezerwatu Parkowe oraz jest dobrze oznakowany drogowymi znakami. Skała Ostrężnik położona jest w lesie w pobliżu drogi łączącej Żarki z Janowem. Ekspozycja ścian zachodnia, północno zachodnia, północna. Drogi długości do 18 m. GPS: 50°40'33" N; 19°24'3" E

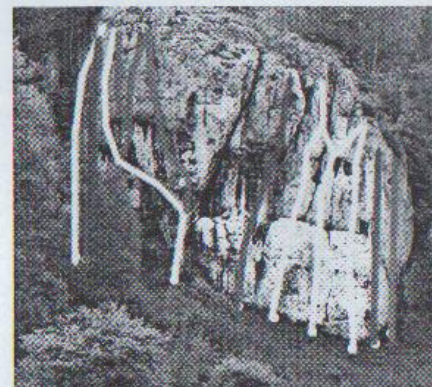

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Batman	VI.4	4R+DRZ	
2	projekci	VI.5	3R+DRZ	
3	Spiderman	VI.5	3R+DRZ	
4	Akacja wiewiórka	VI.5+	6R+RZ	
5	Klamkostrada	VI.1+	5R+RZ	
6	Klamkostrada z porozluzowaniem	VI.1+	5R	
7	Klamkostrada w osłonięciu	VI+	4R+RZ	
8	Żółta dziewczyna	V+	3R+1P+RZ	
9	Chrapliwa ryba	VI.1	4R+1P+RZ	
10	Chrapliwa ryba	VI.2	5R+RZ	
11	Nocna	VI.3	6R+RZ	
12	Total babel	VI.4	8R+RZ	
13	Babel wianami	VI.4	7R+RZ	
14	Niepełny babel	VI.3	7R+RZ	
15	projekci otwarty	VI.4	7R+RZ	
16	Szybkie konanie	VI.4	7R	
17	Wianami kamienia	VI.4	7R	
18	Korpuskarnia	VI.5+	7R+RZ	
19	Rosa na Ostrogach	VI.1+	3R+RZ	
20	Flaczka z mniszka	VI.3+	6R+RZ	
21	Pięściopalcu	VI.3+	4R+RZ	
22	Paradyska	V+	3R+RZ	
23	Pawia z wianami	VI.2	3R+RZ	
24	Zemsta Alibaby	VI	2R+RZ	

Trzebnów

Skaly w Trzebnowie znajdują się na końcu wsi, jadąc drogą w stronę Ludwinowa. Z drogi, zaraz za boiskiem sportowym dobrze widać Kaczą Skalę, wcześniej charakterystyczne Wzgórze Kazubiec z krzyżem na skale. Ekspozycja skal głównie południowa, zachodnia i południowo zachodnia. Region stosunkowo popularny wśród wspinaczy. Drogi wspinaczkowe dochodzą do 20 m. GPS: 50°40'4" N: 19°26'3"E

Kacza Skala

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Kaczogród	VI.1+	5R+ST	
2	Słomiany zapł	VI.1	5R+ST	
3	Zasady Norberta	VI.1+	6R+ST	
4	Piękie życie	VI.4+	6R+ST	
5	Pawiarzchone imię	VI.5	6R+ST	
6	Lamigłog	VI.5	5R+ST	
7	Dziśna Ręka	VI.2	6R+ST	
8	W kacy kuper	VI.1+	4R+ST	
9	Andromeda	VI.1+	6R+ST	
10	Andromeda wygimanie	VI.1+	5R+ST	
11	Nowe huryzomy	VI+	4R+ST	
12	Meisza	VI.3	4R+ST	
13	Złoty Czajnik	VI.1	4R+ST	

Kazubiec

Michał

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Leb na karku	VI.1+	3R+ST	
2	Gumohutos	VI.2	3R+ST	
3	Mamozjadus	VI.2+	4R+ST	
4	Brodziczajus	VI.1	4R+ST	
5	Oktawin-Lumus	VI.1+	4R+ST	
6	Panther	VI.2	4R+DRZ	
7	Furios	VI.2	5R+DRZ	
8	Azu	VI+	5R+DRZ	
9	Hameryka	VI	3R+DRZ	
10	Brodziewka	V	4R+DRZ	
11	Gozłowe żwiny	V+	4R+DRZ	
12	Zakręt U	VI.1	4R+DRZ	
13	Pol sercu	V+	5R+DRZ	
14	Pol słodko	V	4R+DRZ	
15	Gierzka gładnie	IV+	4R+DRZ	

Przewodziszwice

Do Przewodziszwice najłatwiej dotrzeć z Żarek, kierując się w stronę sanktuarium w Lesniowie. Dalej jadąc drogą asfaltową dociera się do miejsca postojowego dla turystów. Od miejsca odchodzi asfaltowa ścieżka rowerowa prowadząca pod zabytkową strażnicę w Przewodziszwicach, oraz skały. Ekspozycja skał głównie wschodnia i północna. Rejon mało popularny wśród wspinaczy. GPS: 50°38'41" N; 19°23'42" E

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Lawa płotka	VI.1	6R+RZ	
2	bez nazwy	VI.1+	5R+RZ	
3	Ogarnięty podbródek	VI.2+	5R+RZ	
4	Próchny podbródek	VI.3	6R+RZ	
5	Chwała podbródkowi	VI.1+	4R+RZ	
6	Tłuma rysa	VI+	1R	
7	Awaryjny Anko	VI.5	5R+RZ	
8	Lawa rysa	VI.3	4R+RZ	
9	Książ podbródkowi	VI.4+VI.4+	4R+RZ	
10	Próchny rysa	VI.3	2R+RZ	
11	peck rd	VI.2	3R+RZ	
12	Imbir	VI.2	3R+RZ	
13	Hał Wasy Szczytowa	VI.5+6	7R+RZ	
14	bez nazwy	VI.3	TRAD	
15	bez nazwy	VI.4+	TRAD	
16	Wysięg z czołami	VI.1+	4R+RZ	
17	bez nazwy	VI.2	6R+RZ	
18	bez nazwy	VI.1	4R+RZ	
19	Środek wprost	VI.2	5R+RZ	
20	bez nazwy	VI.2	3R+RZ	
21	Za karkiem sotka	VI.1	5R+RZ	
22	Proszę łami	VI.1	4R+RZ	
23	Ryba na Strzemi	IV+	TRAD	
24	Gumnie łazca	VI.1	4R+RZ	
25	Lawa kładła sotka	VI.1+	4R+RZ	
26	Droga zagroźona	II	TRAD	
27	Sposób na hemoroidy	VI.1+	1R	

Lutowiec

Lutowiec to wieś położona pomiędzy Żarkami a Niegową. Najłatwiej trafić kierując się z Żarek do Niegowy i skręcając za drogowym skrzyżowaniem. Samochód należy zostawić w centrum wsi, na małym parkingu w okolicy sklepu. Skały o ekspozycji głównie północnej i południowej leżą na otwartym terenie. Drogi dochodzą do 20 m. Miejsce popularne wśród wspinaczy. GPS: 50°37'45" N; 19°27'3" E

Zamkowa (Straznica)

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Węzeł Nie Jaskółki	VI	SR+ST	
2	Hamulec	VI 1/1+	SR+ST	
3	Komin Zamkowej	IV	TRAD	
4	Lina Życia	VI	SR+ST	
5	Zamkowy Travers	V/V+	TRAD	
6	Homo Lulus	VI,2	SR+ST	
7	Zamkowa Pizka	V/V+	TRAD+SR+ST	
8	Disciplina	V	TRAD+ST	
9	Q-tawa	VI	SR+ST	
10	Nitomonik	VI,2+	SR+ST	

Barak (Sfinks)

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Ułysty Filtr	VI+	3R+ST	
2	Łucznik i Strzałnik	VI,2	4R+ST	
3	projekt			
4	Dobrośca Thema	VIA	5R+ST	
5	Trzy Strzały, Dwa Palce	VI	2S	
6	projekt		1R+1S	

Lysa (Łószczko)

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Lysa Bena	V	TRAD+ST	
2	Sposób na Ciego	VI	4R+ST	
3	Młodość Wątroby	VI,1+	SR+ST	
4	Nowak	VI,2/3+	SR+ST	
5	Koniec Bzykama	VI,2	SR+ST	
6	Słuszenie Wątroby	VI,1+	SR+ST	
7	Głosek	VI,2	SR+ST	

Różowa

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Integracja (Sprężyna)	V+	3R+ST	
2	Powolne Konanie Różowej Pantery	VI,1+	4R+ST	
3	Zgon Różowej Pantery	VI,1+	4R+ST	
4	Różowa Pantery	VI,1+	4R+ST	
5	Powolne Różowej Pantery	V	4R+ST	
6	Zarzut Różowej Pantery	VI,2	3R+ST	
7	Paśnik Mały	VI,1+	3R+ST	

Ule

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Szwajcar	VI.2	RZ	
2	bez nazwy	V	TRAD	
3	Miodzio	VI.1	4R+ST	
4	Raj	VI.2	4R+ST	
5	Przedwianie Raju	VI.2+	4R+ST	
6	bez nazwy	V+	1S	
7	Pięć Okazów	VI+	4R+ST	
8	Komin	IV	TRAD	
9	Sutki Prasymunki	VI.2+/3	4R+ST	
10	Specjalista	VI+	4R+ST	
11	Nie tylko dla ołów	V	6R+ST	
12	bez nazwy	VI	1R+ST	
13	Łwani	VI	5R+ST	
14	Prągentnie	VI.4	3R+ST	
Drogi przez skalne płaszczyzny na prawej stronie ścian				
15	Akwizycje mocy	VI.2	8R+ST	
16	Pięć Czarnych Łan	VI.1+	3R+ST	
17	Kocimaczu Napędzcy	VI.2+	8R+ST	
18	Przemiat Jakiś	VI.3	9R+ST	
19	Jakiś Łajt	VI.1	5R+ST	

Mirów/Bobolice

Grzęda Mirowska to duży obszar skalny położony pomiędzy zamkiem w Mirowie i Bobolicach. Najłatwiej dotrzeć kierując się z Zarek na Kroczycę i w Kotowicach skrócić w lewo za znakami prowadzącymi do zamku w Mirowie lub w Bobolicach. Samochód można zostawić na jednym z kilku parkingów. Ekspozycja skał głównie północna i południowa. Drogi zróżnicowane i dochodzą do 20 m długości. Skały odsłonięte. Dużą atrakcją regionu są 2 zamki – w Mirowie, który jest obecnie częściowo odrestaurowany i całkowicie odnowiony Zamek w Bobolicach. GPS: 50°36'51" N; 19°28'45" E

Ze względu na dużą ilość skał w paśmie Grzędy Mirowskiej zaleca się korzystanie ze skalopłanów zawartych w innych opracowaniach. W obręb Grzędy Mirowskiej wchodzi trzy grupy skalne:

1. Grupa Skały z Grotą, gdzie znajdują się Klawiatura, Skała z Grotą i Skrzypce. Ściany skalne głównie o wystawie zachodniej sprawiają, że jest to dobre miejsce uprawiania wspinaczki, zwłaszcza w ciepłe dni. Drogi długości około 15-20 m oraz stopniu trudności do VI.5 sprawiają, że jest to popularne miejsce uprawiania wspinaczki skalnej. Skała z Grotą

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Droga	V+	5r + ST	
2	Kancik	IV	TRAD+ST	
3	Lewa rama	V+	TRAD+ST	
4	Lewa rama wznosi	VI	TRAD	
5	Złoty Stos	V+	9r + ST	
6	Sredniowiec ryzki	V	TRAD	
7	Pumylica	VI.4	7r + ST	
8	Przez trzcinę	VI+	7r + ST	
9	Pierzywa wznosi	VI.1+	8r + ST	
10	Wyszcze z groty	VI.1	7r + ST	
11	Zachęta Groty	V+	TRAD	
12	Przedwianie trawozu	IV	TRAD	

2. Grupa Trzech Sióstr, gdzie znajduje się Trzecia, Czwarta Grzęda i Skoczek oraz Trzy Sisotry. Ściany skalne o wystawie zachodniej i południowo zachodniej położone na otwartej przestrzeni sprawiają że jest to popularne miejsce do wspinania. Duża liczba stosunkowo długich dróg.

Trzecia Grzęda

L.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Pancernie potopy	VI+	4g + S1	
2	Odłamkowy trawersik	V+	5g + S1	
3	Łysa zoczenie	IV+	6g + S1	

Skoczek

L.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Szarpięcie z póły	VLL+	3r + S1	
2	Punkt rock	VLL	2r + RZ	

3. Grupa Turni Kukuczki składa się z Mniszka, szerokiej Baszty, Krótkiej Grzędy, Turni Kukuczki, Szały i Studniska. Ekspozycja ścian w każdym kierunku oraz duże zróżnicowanie dróg pod względem trudności, sprawiają, że jest to popularne miejsce do uprawiania wspinaczki.

Studnisko

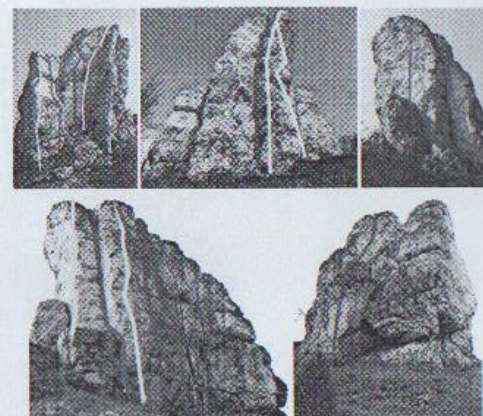
L.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Góra punkt	VI+	2r + RZ	
2	Góra linia	VI+	2r + RZ	
3	Ława rysa	VII	TRAD	
4	Średnia rysa	VI+	TRAD	
5	Prawa rysa	VI+	TRAD	

Rzędkowice

Skaly Rzędkowickie, stanowią pas skalny długi na około półtora km. Najłatwiej trafić jadąc od Włodowic za drogowskazami na Rzędkowice i zostawić samochód na dużym, szutrowym parkingu położonym na przeciwko zajazdu-restauracji pod skalą Wysoka. Ekspozycja skał głównie południowa. Skały bardzo zróżnicowane pod względem trudności dróg wspinaczkowych. Drogi dochodzą do 30 m długości a liczba linii wspinaczkowych dochodzi do 400. Amatorzy bulderingu znajdą również coś dla siebie – to tutaj w Garazu rodził się ten sport w Polsce. Skały są odsłonięte. GPS: 50°34'31" N; 19°29'8" E

Ze względu na dużą ilość dróg proponuje się korzystanie z literatury specjalistycznej. Niniejsze opracowanie zawiera tylko część skał, w celu przybliżenia regionu.

Wysoka

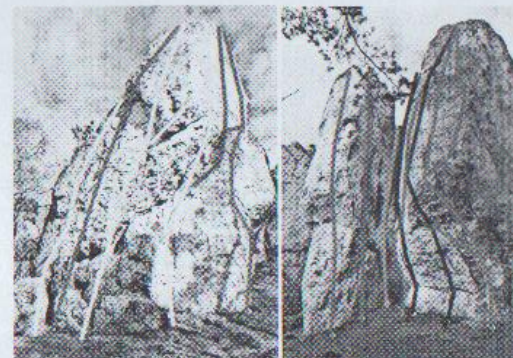

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Lewa wysoka	VI,5/4	8r + ST	
2	Mniejsza, walna	VI,6	7r + ST	
3	Przełazanie Apatu Głównego	VI,5+	5r + ST	
4	Apat Główny - Epizod I	VI,5	5r + ST	
5	Apat Główny - Epizod II	VI,5+/-	8r + 2ST	
6	Lewa rysa	VI,2+/-	8r + 2ST	
7	Fronton Inche Of Pam	VI,6	6r + ST	
8	Alpa zasłaniona	VI,5+/-	6r + ST	
9	Latawiec	VI,5	6r + ST	
10	Stręsinie	VI,6	5r + ST	
11	Droga do młyna	VI,5+/-	5r + ST	
12	Łąka samuraj	VI,3+	4r + ST	
13	Złoty m. góra	VI,4	TRAD+ST	
14	Falsternik	VI,3	5r + ST	
15	Ryzy z łobozem	VI,3+	6r + ST	
16	Ryzy osobiste	VI,4+	6r + ST	
17	Filar	VI,1+	TRAD	
18	Droga Anonim	VI,5	6r + ST	
19	projekt		6r + ST	
20	Młoda droga poczyni	VI,4	3r + ST	
21	projekt		3r + ST	
22	Panna jest góra	VI,5	3r + ST + RZ	
23	Młodziwka wysoka	VI,5	5r + ST	
24	Przełazanie młodych	VI,2+	5r + ST	
25	Młoda wysoka	VI,1+	4r + ST	
26	Kubek Puchacz	VI,3	4r + ST	
27	Pokrzywka	VI,1/3	1r	
28	Pakiet	VI,4	TRAD	
29	bez nazwy	VI,2+	5r + ST	
30	Węziowa	V	5r + ST	
31	Węziowa wariantem	V	1r + ST	
32	Bosy Płotek	VI,1+	ST	
33	Dyskopalia	VI,6	8r + ST	
34	Stokół Główny	VI,6	9r + ST	
35	Rampa	VI,4	8r + ST	
36	projekt		9r + ST	

Góra Koloczek znajduje się na północ od Góry Zborów. Najłatwiej dotrzeć samochodem od Kroczyc, kierując się do Podlesia i zostawić samochód na parkingu koło Góry Zborów. Wstęp na teren rezerwatu jest płatny. Drogi dochodzą do 15 m długości. Ekspozycja ścian we wszystkich kierunkach. Rejon jest mniej popularny od Góry Zborów. Wstęp na teren rezerwatu, gdzie

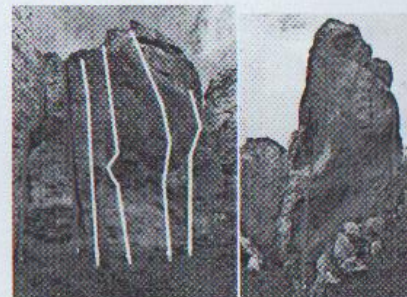
znajduje się Góra Koloczek jest płatny. GPS: 50°34'40" N; 19°31'51"

Córki

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Papieżka	VI	4r + ST	
2	Góra rysa	V	TRAD	
3	Jasienka	VI,1	5r + ST	
4	Droga Włosa	VI,1	6r + ST	
5	Polak potrafi	VI,1+	5r + ST	
6	Polak musi	VI,3+	5r + ST	
7	Miedzy nami Polakami	VI,3+/4	6r + ST	
8	Miedzy nami Polakami Wzrost	VI,4/4	6r + ST	
9	Polak ty chłope	VI,3+	6r + ST	
10	Zabójca	III	TRAD	
11	Krok doświadczonego	VI,4+	4r + ST	
12	Wakacje z dupami	VI,6	4r + ST	
13	Muszteta	VI,5	5r + ST	
14	Muszteta Rudeckiego	VI,7	5r + 1s + ST	
15	Przełazanie między kolumnami	VI,4+	5r + ST	
16	Przełazanie między kolumnami	VI,5+	5r + ST	
17	Droga na haitawce	VI,5	4r + ST	

Mama

[Handwritten signature]

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Lewa Rysa	IV+	TRAD	
2	Płowa rysa	V	TRAD	
3	Doświadek Mako	VI.1+	3r + DRZ	
4	bez nazwy	VI.1	TRAD	
5	Srodek Mame	VI+	4r + ST	
6	bez nazwy	VI+	3r + DRZ	
7	Filarzki Mary	V	4r + DRZ	
8	Young power	VI.4+	3r + ST	
9	Old power	VI.5/5+	4r + ST	
10	Max power	VI.5+	3r + ST	
11	Kam pobożnych	VI.2+	4r + ST	

Dziewica

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Bezpieński filar	VI.3+	6r + ST	
2	Microwe suk	VI.4+/5	6r + ST	
3	Kółkowa	VI.1+	1r + ST	
4	bez nazwy	IV+	TRAD	
5	Filar Dzwoncy	VI	5r + ST	
6	Słotkowa	VI.1+	6r + ST	
7	Bastia Dziewicy	VI+	6r + ST	
8	Pustownia Biala	VI.1	4r + ST	
9	Pustownia prostokątna	VI.1+	3r + ST	
10	Ochłocze	VI.4	3r + ST	
11	Iron Maiden	VI.5+	4r + ST	
12	Anielski komin	VI	TRAD	
13	Dwoj panowie I	VI.2+	4r + ST	
14	Nie dla Polu (a kłosa	VI.5/5+	3r + ST	
15	Papieżnian ciut	VI.3	3r	
16	Spirala	VI.3+	7r + ST	
17	bez nazwy	VI.3+	3r	
18	Czotka (Rysa Wacha)	VI.1	TRAD	
19	Filar Marciza	VI.3	5r	
20	Prostokątny sudek	VI.5	6r + ST	
21	Srodek rysa	VI	TRAD	
22	projekt		4r + ST	
23	Płowa rysa	VI	TRAD	

Góra Zborów znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie tj. naprzeciwko parkingu przy Centrum Dziedzictwa Kulturowego Jury w Podlesicach. Jest to jeden z najpopularniejszych obszarów wspinaczkowych Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Wstęp na teren rezerwatu jest płatny. Ekspozycja ścian we wszystkich kierunkach. Drogi często przekraczają 20 m długości. Ściany przeważnie leżą na otwartym terenie. GPS: 50°34'22" N; 19°31'49" E

Dwoista Turnia

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Tęka dla dorosłych	VI.1	6r + ST	
2	No fishing	VI.1+	3r + ST	
3	Rysa Kordyja	VI.2	3r + ST	
4	Rozmowy innym	VI.4	5r + ST	
5	Brytan językowy	VI.5/5+	5r + ST	
6	Worek koci	VI.2	6r + ST	
7	Olszówka	VI+	2r + ST	
8	Złocista	III	TRAD	
9	Dwójne kamie	VI.1+	1r + RZ	
10	In a gęsto dla wida	VI.3+/4	4r + ST	
11	Jasniące	VI.1+	5r + ST	
12	?	VI	TRAD	
13	?	IV	3r + ST	
14	Złoty gang na instrument	VI.2+	4r + ST	
15	Lancowala Małgożatka	VI.1+	4r + ST	
16	Komin Dwoisaj	III		
17	Bez kamie	VI.2+	4r + ST	
18	Kruszenie swata	VI.3+/4	1r	

Dziurawy Blok

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Comunistom zjem	VI.4	1r + 1s	
2	Lil Stat	VI.3	2r	
3	Przez napis	VI.1	TRAD	

2	Przez Róg	III	TRAD	
3	Lewy Środkowy Ogniół	III	TRAD	
4	Prawy Środkowy Ogniół	III	TRAD	
5	III+	VI.1	SR	
6	Mała Kaskada	IV	TRAD	

Kaskada

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Droga Kaskowa	IV+	SR+ST	
2	Miejszy Kaskadom	IV+	TRAD	
3	Duża Kaskada-Lewy Północny (Droga Żółta)	III+	TRAD+ST	

Ścianka nad Grotką

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Miejszy Kaskadom	IV+	TRAD	
2	Duża Kaskada-Lewy Północny (Droga Żółta)	III+	TRAD+ST	
3	Duża Kaskada-Prawy Północny	VI	TRAD+ST	
4	Droga Północna	VI.1+2	SR+ST	
5	Podręczna Studnia-Lewa Ściana		TRAD	

Turnia Wiewiórek

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Podręczna Studnia-Prawy Ściana	V+	TRAD	
2	Żółta Ściana	IV	SR+TRAD+ST	
3	Trojka Dzedzia	III+	SR+TRAD+ST	
4	Zółty Filar	VI	TRAD+ST	
5	Północna Rysa	V+	TRAD+ST	
6	Przez Działę	VI	TRAD+ST	
7	Za Jaszczurką Półny Ściana	VI.3+4	SR+ST	

Ściana z Dolnym Ogródkiem

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Za Jaszczurką Półny Ściana	VI.3+4	SR+ST	
2	Przy Dzię	V	TR+SR+TRAD+ST	
3	Iluka-ka	V+	TR+SR+TRAD+ST	
4	W Północnej Turni	VI+	SR+TRAD+ST	
5	Droga Kaskowa	V+	SR+SR+TRAD+ST	
6	Z Prawej Strony Zebra	V+	SR+TRAD+ST	
7	Oryginalny Rzut	VI.1+	SR+ST+TRAD+ST	
8	Część 1 Działę Za Ryby	IV+	SR+ST+SR+ST	

Ściana północno-wschodnia lewa część

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Z Prawej Strony Zebra	IV+	SR+TRAD+ST	
2	Ośrodek Zastaw Rzut	VI.1+	SR+ST+SR+ST	
3	Część 1 Działę Za Ryby	IV+	SR+ST+SR+ST	
4	W Zasadzie Nie Główna	V+	SR+ST	
5	Death Of The Warrior	VI.1	TRAD+ST	
6	Wierchoł	VI.1+	SR+ST	
7	Ente Dos Torres	VI.1	SR	
8	Hacienda	VI.2	SR+ST	

Ściana północno-wschodnia środkowo-wschodnia

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Ente Dos Torres	VI.1	SR	
2	Hacienda	VI.2	SR+ST	
3	Zakopione Apikar	VI.1+	SR+ST	
4	Kominy Kaskowa	IV	TR+SR+TRAD	
5	Przez Dolny Studnia	V	TR+TRAD	
6	Przez Ucho	IV+	TR+TRAD	

Ściana północno-wschodnia prawa część

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Przez Tenk	V+	TR+TRAD	
2	?	VI	TRAD	
3	?	V+	TRAD	
4	Okap Walec	VI.1	SR+SR	
5	Hacienda Wysoki	VI.2	SR+ST	

Północny Filar

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Wielki Trawers Apteki	V	TR+TRAD+ST	
2	?	VI	TR+SR+TRAD	
3	?	V	TRAD	
4	Środek Filara	VI+	TR+ST	

Ściana północno-zachodnia

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	?	IV	TRAD	
2	?	V	TRAD	
3	Mały Trawers Apteki	IV	SR+SR+TRAD	
4	?	III	TRAD	

Turnia Motocyklistów leży po tej samej stronie drogi, co Apteka. Znajduje się ona pomiędzy Apteką a Biblioteką. Jest to popularne miejsce uprawiania wspinaczki skalnej. Skala o ekspozycji we wszystkich kierunkach oraz położenie na otwartej przestrzeni i drogi dochodzące do 15 m sprawiają, że jest to popularne miejsce wśród wspinaczy. GPS: 50°34'28" N; 19°31'11" E

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Tajemnica Głoty	VI.3	SR+ST	
2	Rysa Motocyklistów	VI	TRAD+ST	
3	Marzenie Teresy	VI.1+	SR+ST	
4	Ku słoncu	VI.1	SR+ST	
5	bez nazwy	IV	TR+ST	
6	Ollantay	VI+	SR+ST	
7	bez nazwy	V	ST	
8	bez nazwy	V+	TRAD	
9	Kwiaty	VI.3+4	SR+SR	
10	bez nazwy	VI.1	TR	
11	bez nazwy	V	TRAD	
12	bez nazwy	VI+	TRAD	
13	bez nazwy	IV	TRAD	
14	bez nazwy	V	TRAD	
15	Przez brzoze	V	TRAD	
16	bez nazwy	VI+	TRAD	
17	Wysokosci	II	TRAD	
18	bez nazwy	III+	TRAD	
19	Sen Na Janku	III+	SR+ST	
20	Funak Janku	IV	SR+ST	
21	Brzęczenie Komara	IV+	SR+ST	
22	bez nazwy	V+	TR	
23	bez nazwy	V	TR	

radlows

24	Thun Du	VI+1	5r + DRZ
25	Rysa Damiłama	VI.2	1r + DRZ

Aby dotrzeć do pasma Biblioteki, z parkingu w Podlesicach należy kierować się na południowy-zachód. Jest to stosunkowo popularne miejsce uprawiania wspinaczki skałkowej. Skała położona w lesie. Ściany skalne o ekspozycji w każdym kierunku. Drogi dochodzą do 25 metrów długości. GPS: 50°34'24" N; 19°31'18" E

Kazerma Goliat

Lp	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Budy Kruk	VI.6	4r + S1	
2	Budy 2	VI.3+	5r + S1	
3	Budy 3	VI.4+	7r + S1	
4	Anioła ogonolętnicza	VI.5	TRAD	
5	Mieszana asolucyjna	VI.3	5r + 1s + RZ	
6	Rysa przy Grapelinach	VI.3	5	
7	Grupa Trójcy	VI.3	6r + S1	
8	Przełomki Wąwoz	VI.5	7r + RZ	
9	Przełomki	VI.4/4+	7r + S1	
10	Łata-tum	VI.3/3+	6r + RZ	
11	Komin Goliat	V	TRAD	
12	Komin od skrajności	VI.4+	7r + S1	
13	Łańcuch olbrzymi	VI.5+	8r + S1	
14	Nie przelaj	VI.1	5r	
15	Posłuszny Jastrząb	VI.2	7r + S1	

Dawid

1	Komin Zagła	V+	TRAD
2	Drogi do świętego	VI.2+	TRAD
3	Przełomki drogi do świętego	VI.3+	TRAD+ST

45

4	Kazaczek wprost	VI.5	7R+S1
5	Kazaczek	VI.4	5R+S1
6	Kamień kamienny	VI.4/5	6r + S1
7	Przełomki odłaz	VI.3	5r + S1
8	Roboty drogowce	VI.2+	3r + S1
9	Nacina mocznych	VI.4	5r + S1
10	Ryski Dawida	VI.4	5r + S1
11	Przez Biek	IV+	TRAD
12	Trzy boki nieokreślony	VI.4/5	6r + S1
13	Czerń pancerni	VI.4/4+	5r + S1
14	Komin Dawida	V	TRAD
15	O komin dąpy	VI.3/3+	5r + S1
16	Stachid	VI.5	5r + S1
17	Pielgrzym	VI.6+	5r + S1
18	Komin	VI.3+	7r + S1
19	Advocat	VI.3+	7r + S1
20	Ławcy Komin/Pierwszy Komin	V	TRAD

Morsko

To stosunkowo popularny region wspinaczkowy. Dojazd łatwy. Najlepiej dojechać kierując się z Zawiercia do Skarżyc, skąd do Morska prowadzi drogowka. Skały okolic Morska są dobrze ubezpieczone.

Łęczę to niewielka skała położona na terenie ośrodka wypoczynkowego w Morsku. Na terenie ośrodka znajduje się kilka innych skał. Ekspozycja ścian na wszystkie strony świata. Drogi stosunkowo krótkie, dobrze ubezpieczone. Samochód należy pozostawić na parkingu przy ośrodku wypoczynkowy. Skały położone w lesie, część z nich jest odsłonięta. W celu dokładnej lokalizacji dróg wspinaczkowych, zaleca się skorzystać z dokładnych opracowań. W niniejszym przewodniku zawarto jedynie informacje na temat nowo ubezpieczonych dróg wspinaczkowych. GPS: 50°32'59" N; 19°31'37" E

Lp	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Grochota	VI.2	4R+S1	
2	Łachmarium	VI.2+	5R+S1	
3	projekt		5R+S1	
4	Ław Morski	VI.4+	4R+S1	
5	Półkiet Drog	VI.3+	4R+S1	
6	projekt		3R+S1	
7	projekt		3R+S1	
8	Polonina	VI.1/1+	3R+S1	
9	Negodziele	VI.1+	3R+S1	
10	Front Wschodni	V	3R+S1	
11	Front Zachodni	VI	3R+S1	
12	Czasami Stągiew Se Wiatra	VI.1+	3R+S1	
13	Placa Hrubosza	VI+	3R+S1	
14	Zaczerwienie Zanka	V	3R+S1	
15	Bolesław Canki	VI.3+	4R+S1	
16	Ława Rysa	VI.2+	5R+S1	
17	Prawa Rysa	VI.2	4R+S1	
18	Morska Płyta	VI.4+	4R+S1	
19	Morski Filarek	VI+	3R+S1	
20	Ławcy Cztery	IV	TRAD+ST	
21	Miles Laves	VI.1+	3R+S1	
22	Hadland	VI.1/1+	3R+S1	
23	Zachłona	VI	3R+S1	
24	Szard	VI.2/2+	3R+S1	
25	Anakonia	VI.3	1R+S1	
26	Technika Wyciska	VI.3	ST	
27	Filar Szupkowskiej	VI.1	ST	

Okiennik Morski to ładna nieco zapomniana przez wspinaczy skała. Najłatwiej dotrzeć jadąc

46

Morsko

drogą od ośrodka wypoczynkowego i po około 1 km zostawić samochód na lekkim łuku drogi. Skala znajduje się w lesie po prawej stronie. Drogi długości do 15, w tym ładne drogi prowadzące przez charakterystyczne okno. Ekspozycja ścian wschodnia i południowo wschodnia. GPS: 50°32'40" N; 19°30'41" E

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Od Tyka	V	4R+ST	
2	projecki		4R+ST	
3	projecki		6R+ST	
4	bliskości	VL2+	6R+ST	
5	projecki		8R+ST	

Popielarka to bardzo popularna skala wśród wspinaczy, głównie ze względu na długie, często przekraczające 20 m, dobrze ubezpieczone drogi. Najłatwiej dotrzeć kierując się ze Starej Wsi w kierunku Kolonii Zagórze. Samochód należy zostawić przy poboczu drogi, w miejscu gdzie w las odchodzi wyraźna ścieżka w stronę skały. Ekspozycja ścian we wszystkich kierunkach. Skala położona w lesie. GPS: 50°32'60" N; 19°30'44" E

Pletwa

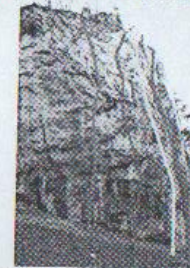
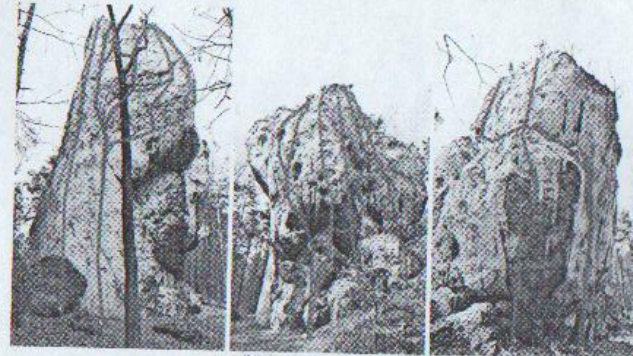

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Thirsty Cup	VL2	6r + ST	
2	Nie generatów	VL4	6r + ST	
3	projekt (Thirsty Extreme)		6r + ST	
4	Czołgi w Ardenach	VL3	6r + ST	
5	Czołgi w Ardenach wpryt	VL3+1	4r+ST	
6	Jonatan	VL4	4r+ST	
7	Tamrowe problemy	VL1	5r+ST	

8	Plesza Pletwa	IV+	TRAD	
---	---------------	-----	------	--

Popielarka

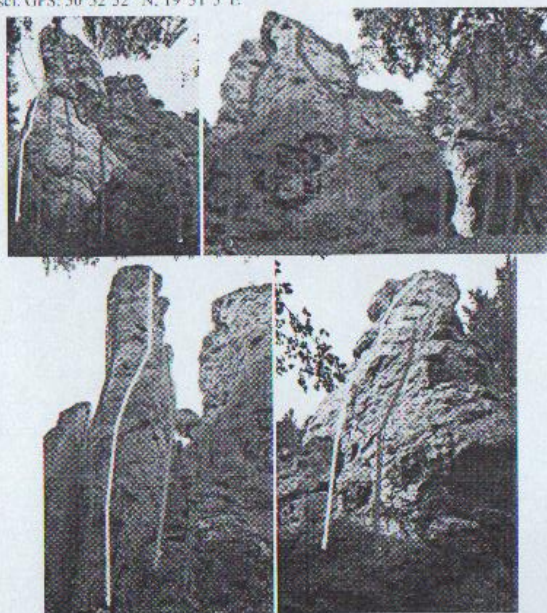

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Skrzydłanka	VL5+6	8r + ST	
2	Hokaj	VL3	9r + ST	
3	Głazowa sobotnia męcy	VL3	10r + ST	
4	projecki	VL4+	9r + ST	
5	Rudi Vokler wpryt	VL3	9r + ST	
6	Rudi Vokler	VL3+	9r + ST	
7	Athletico Biliou	VL3+1	10r + ST	
8	Hokaj z prostowaniem	VL3	9r + ST	
9	Pełzanie z brzoja	VL3	6r + ST	
10	Pędzi Rosos	VL3	6r + ST	
11	Przemysław z wsiadem	VL4	7r + ST	
12	Mercy Janusz	VL3	5r + ST	
13	Droga wspinacowa	V+	TRAD	
14	Dirt Barry	VL+	5R+ST	
15	San szumera	VL3	5R+ST	
16	Rampa owiecznika	VL2+	TRAD	
17	Anna Maria	VL4+	5r + ST	
18	Poszukiwacze zaginionej szparki	VL2+	6r + ST	
19	Jowin i jego pomocnik	VL1	6r + ST	
20	Radna Kirełowska	V+	TRAD	

Skarżyc

Obszar ten obejmuje wszystkie skały rozrzucone w okolicy Skarżyc i Piaseczna. Najłatwiej dotrzeć jadąc z Morska ulicą Zamkową w prawo, w drogę szutrową prowadzącą do ośrodka wypoczynkowego i zamku. Na skrzyżowaniu należy jechać prosto, gdzie po kilkudziesięciu metrach widać skałę. Ekspozycja ścian zachodnia, wschodnia i południowa. Skała niezbyt popularna wśród wspinaczy. Drogi do 18 m długości. GPS: 50°32'32" N; 19°31'5"E

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1.	Wąwozek Zamek	VL14	7R+ST	
2.	projekt		7R+ST	
3.	projekt		7R+ST	
4.	Pochwała Sekau	VL2	7R+ST	
5.	projekt		6R+ST	
6.	Fala Maza	V+	TRAD	
7.	bez nazwy	V	5R+ST	
8.	projekt		5R+ST	
9.	Bez zabezpieczenia	V+	TRAD	
10.	Synoczyzna Lewa	VI	1R+RZ	
11.	Synoczyzna Prawa	VI	1R+RZ	

12.	Wąwozek	VI 34	8R+ST	
13.	Droga Romka	VL1	7R+ST	
14.	bez nazwy	III	TRAD	
15.	Tuchaczew	VL1	7R+ST	
16.	Prągnięty Mikołajew	VL2	4R	
Drogi koso zabezpieczone za obecne				
1.	Okołocyna	VL3	9R+ST	
2.	Droga Na Zamek	III	TRAD+ST	
3.	Droga Na Maza	IV	5R+ST	
4.	Chłaniem Skała	VI	5R+ST	
5.	Tam gdzie Róża Płonąca	VL4+	7R+ST	
6.	Prawe	VI 5+	7R+ST	
7.	Prawe i Lewe	VI 5+	8R+ST	

Lew to skała położona w lesie. Najłatwiej dotrzeć skręcając za Jamniczymi Skalami z czerwonego szlaku w lewo. Ekspozycja ścian głównie południowa i południowo zachodnia. Drogi długości do 15 m. Skała mało popularna wśród wspinaczy. GPS: 50°32'16" N; 19°3'58" E

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1.	Solif	VL3+	5R+ST	
2.	Dziękuję ci słońcu	VL2+	6R+ST	
3.	projekt		6R+ST	
4.	Słońce małych dzieci	VL6	6R+ST	
5.	Huley dzieci białe	VL4+/5	6R+ST	
6.	Lewa ściana	V	TRAD	
7.	Lewa ściana	IV	TRAD	
8.	Lewa ściana	IV	TRAD	
9.	Prawa ściana	V	TRAD	

Nietoperzowe - grupa skał dość popularnych wśród wspinaczy. Położone w Piasecznie po drugiej stronie wzgórza, gdzie leżą skały Cydzownika. Skały położone w okolicy lasu, odsłonięte. Ekspozycja prawie we wszystkich kierunkach. Drogi do 15 m długości. GPS: 50°32'9" N; 19°31'26"

L.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	bez nazwy	IV	TRAD	
2	bez nazwy	VI.2+	3R+ST	
3	Głuszony kaczmarek	VI.1	4R+ST	
4	Kaczka bomba	VI.1+	4R+ST	
5	Ręka na kłomki	VI.2+	3R+ST	
6	Kamień z rąkami	IV+	TRAD	
7	Zemsta niepełnosprawnego	VI.1	3R+ST	
8	Niepełny w łacie	VI	2R+ST	
9	Podkowiak Mały	VI	4R+ST	
10	Zemsta fryzjera	VI	2R	
11	bez nazwy	VI	TRAD	
12	Komunistyczny	V	TRAD	
13	Niepełny w łacie	VI	2R+ST	
14	Chryście lanie rekin	VI.1+	3R+ST	
15	Wredni ryba	IV	TRAD	
16	bez nazwy	VI.1	TRAD+ST	
17	Droga funkcyjnie	VI.1	2R+ST	
18	Młode znowu piosenki	VI.2	3R+ST	
19	Niepełny w łacie	VI.2+	4R+ST	
20	Ręka wędlin	VI+	TRAD	
21	Głaska ryba	VI.2+	TRAD	
22	Leśny	VI.2	2R+ST	
23	Leśny	VI.2	2R+ST	
24	projekt		2R+ST	
25	projekt		2R+ST	

Cydzownik – ładna skała położona przy czerwonym szlaku dość popularna wśród wspinaczy. Ekspozycja ścian zachodnia, północno zachodnia i północna. Długość dróg do 15 m. Skała jest odsłonięta. GPS: 50°32'15" N; 19°31'23" E

L.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Fila Cydzownika	VI+	5R+ST	
2	Płaska płyta	VI.2+	5R+ST	
3	Ryska Profeta	VI.1	6R+ST	

4	Wspornik sławny	V	TRAD+ST	
5	Sumiśnica	IV+	4R+ST	
6	Czarna ściana	VI.1+	6R+ST	
7	Parcie Na Pochodzie	VI.1	5R+ST	
8	Trzy Ręce, Worek Sochy	VI.2+	6R+ST	
9	Płaski z Rami Jaka Słomienia	VI.1	5R+ST	
10	Owieszenie	VI.1	7R+ST	
11	Zawieszony na drzewie	VI.1	6R+ST	
12	Tram	VI.1	3R+ST	
13	Nie słyszę się	VI.1	3R+ST	
14	projekt		ST	
15	Foszek	VI.2+	4R+ST	
16	Butana jaja	VI.1	4R+ST	

Jamnicze to wysoka skała położona w lesie, mało popularna wśród wspinaczy. Najłatwiej trafić idąc czerwonym szlakiem w stronę Morska, po około 200 metrach po prawej stronie znajduje się skała. Długość dróg do 17 m. Ekspozycja północna i zachodnia. GPS: 50°32'22" N; 19°31'28" E

L.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Ściana alkoholików	V	TRAD	
2	Ręka alkoholików	VI+	6R+ST	
3	Płaski Ręka alkoholików	V+	7R+ST	
4	Kant Jamniczy	VI+	5R+ST	
5	Srodek Jamniczy	VI.1/1+	6R+ST	
6	Zab ręka	VI.1	5R+ST	
7	Dół	VI.1	TRAD	
8	Zab ręka	VI.1	TRAD	
9	Srodek	VI+	TRAD	
10	bez nazwy	VI.2	TR	
11	Z ręki do ręki	VI+	TRAD	
12	Ręka między brzołami	V	TRAD	
13	Północne	V+	TRAD	

Sowie to grupa skał położonych w lesie. Idąc szlakiem czerwonym w stronę Morska, po dotarciu do wyraźnego skrzyżowania należy skręcić w prawo. Po kilkudziesięciu metrach po lewej stronie dukt znajduje się wyraźny „leśny parking”. Od tego miejsca należy skręcić w las w prawo i za lekkim wzniesieniem znajdują się skały. Sowie to mało popularny rejon wspinaczkowy. Drogi do 20 m długości, ekspozycja skał północna, północno wschodnia, północno zachodnia, wschodnia. GPS: 50°32'24" N; 19°31'47" E

L.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Zrob To Szybko	VI	3R+ST	
2	Zrob to Delikatnie	VI+	4R+ST	
3	projekt		4R+ST	

Amery

4	projekt		4R+ST	
5	projekt		4R+ST	
6	Szwamki III	VI.3+	7R+ST	
7	Młoc Szczęśliwki	VI.3	9R+ST	
8	Młoc Janina	VI.3+	9R+ST	
9	Bez Ryzy Nie Puszczaj	VI.3+/+	10R+ST	
10	Kolbaza	VI.4	7R+ST	
11	Kier Śnieżki	VI.4+	8R+ST	
12	projekt		8R+ST	
13	Śnieżka Rysa	IV	TRAD+ST	
14	Keduta Odolna	VI.3+	6R+ST	
15	Projekt		4R+ST	

Okiennik Wielki

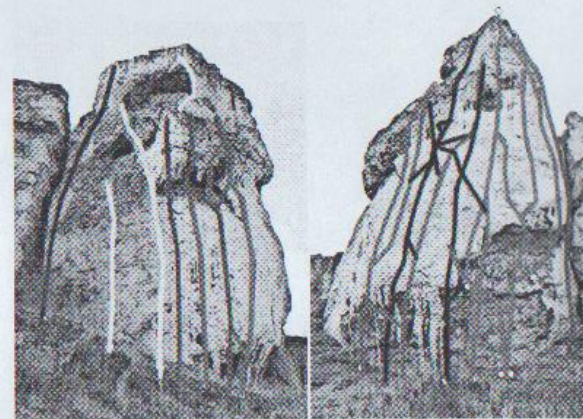
Okiennik Wielki to stosunkowo duża skała położona w Skarżycach. Najdłuższe drogi wspinaczkowe mają nawet do 30 metrów długości. Najłatwiej dotrzeć samochodem jadąc drogą główną nr 78, prowadzącą z Kroczyca do Zawiercia i skręcić w Zerkowicach za drogowskazem na Skarżyce. Po kilku minutach jazdy za drogą główną, skręcamy w jedną z połączonych dróg w prawo (oznaczona drogowskazem), gdzie w okolicy domu letniskowego należy zostawić samochód. Z tego miejsca skała jest już dobrze widoczna. Miejsce stosunkowo popularne wśród wspinaczy. Ekspozycja ścian we wszystkich kierunkach świata. GPS: 50°31'27" N; 19°31'23" E

Muminek

Lp.	Nazwa	Trałność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Muminek	VI.1	3r + ST	
2	Cnotka Patka Migotka	VI.2+	6r + ST	
3	Cnotka Patka Migotka Light	VI	5r + ST	
4	Przekł Tęcho	VI.5/5+	7r + ST	
5	projekt (Ostania)		6r + ST	
6	Nocni Śnie Buda Wscia	VI.5+	5r+ST	
7	Komni kommandantów	V	TRAD+ST	

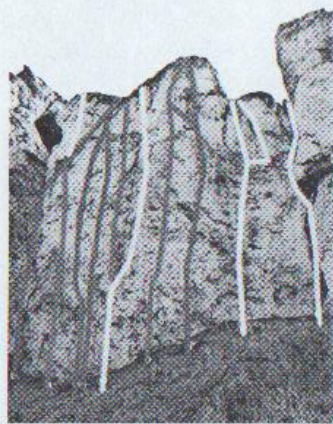
Okiennik Wielki

Lp.	Nazwa	Trałność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Bazka Mydlana u Pastelowych Barwach	V+	8R+ST	
2	Dla mojej dziewczyny	VI.4	5r + ST	
3	Droga Jungera	VI.4	8r + ST + DRZ	
4	Droga Bodniałowy	VI.2+	10r + ST	
5	Młode strzelby	VI.4+	10r + ST	
6	Dzien jak nie co dzień	VI.3	6r + ST	
7	Dzien jak nie co dzień	VI.4+	9r + ST	
8	Nadbieżnik karimaty	VI.3+	10r + ST	
9	Maratonczyk	VI.5/5+	10r + ST	
10	Młode strzelby maratonczyka	VI.4+/5	9r + ST	
11	Oko na wschód	VI	5r + ST	
12	Maratonczyk	VI.5/5+	10r + ST	
13	Włada przestrzeni	VI.6	10r + ST	
14	Włada Przeciem	VI.4+/5	10r + ST	
15	Wycieczka do Ojowa	VI.5+	12r + ST	
16	Maratonczyk na krzywym ry	VI.5	11r+ST	
17	Wycieczka do Ojowa 2	VI.6	11r+ST	
18	Pat i walec	VI.6	14r+ST	
19	Des Nafus	VI.5+/6	13r + ST	
20	Zakłosa Ogrów	VI.5+/6	13r + ST	
21	Napięte akcje	VI.5	15r + ST	
22	Nocne akcje	VI.5+/6	15r + ST	
23	Zio konieczne	VI.5+/7	11r + ST	
24	Groźny driver	VI.6	12r + ST	
25	Śnieżka imię	VI.5+/6	13r + ST	
26	Pozognane żony	VI.5+	11r + ST	
27	Samotność długodystansowca wpru	VI.5	11r + ST	
28	Agave	VI.6+	13r + ST	
29	Samotność długodystansowca	VI.5	14r + ST	
30	Chwała Wied	VI.5+/6	14r + ST	
31	Ga. Ga. Chwała bohaterom	VI.5+/6	15r + ST	
32	Młoc pikadnie	VI.5+	13r + ST	
33	Czarnie hucce	VI.2	11r + ST	

Omszała Baszta

Mur

I.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Śnieżne żagwacze	V	TRAD	
2	Amica	VI.1+	3r + ST	
3	Super bracia	VI.4+	8r + ST	
4	Zapraszamy do trójki	VI.4	4r + ST	
5	Gorące łapki	VI.3	5r + ST	
6	Zimne łapki	VI.1+	8r + ST	
7	Mielżyłapki	VI.4+	8r + ST	
8	Perłętam młode	VI.4	7r + ST	
9	Zabójca	VI.3	7r + ST	
10	Przemianaż zabich udek	VI.3+	8r + ST	
11	The Doors	VI.1	7r + ST	
12	Droga Tokarzewskiego	VI+	4r + ST	
13	Kościn między bractwami	VI	TRAD	

Podzamecze

Podzamecze to rejon z dużą ilością skał o dużym zróżnicowaniu dróg wspinaczkowych pod względem trudności. Najlepiej dojechać samochodem kierując się z Zawiercia na Ogrodzieniec i Pilicę. Wyjeżdżając na szczyt wzgórza na Ogrodzieniec widać Zamek w Podzameczu. Samochód należy pozostawić na jednym z parkingów (prawie wszystkie płatne). Skały Podzamecza leżą zarówno w lesie (np. Cima) jak i na terenie odsłoniętym. Ekspozycja skał niemal w każdym kierunku. Region bardzo popularny wśród wspinaczy.

Góra Birów to miejsce gdzie w przeszłości istniał gród. Obecnie główną atrakcją miejsca jest wybudowany na nowo gród. Skały wysokie, drogi do 20 metrów długości. Dojazd samochodem z Podzamecza: ulica Zuzanka a dalej Birowską, gdzie na końcu znajduje się parking. GPS: 50°27'50" N; 19°33'2" E

Szara Płyta

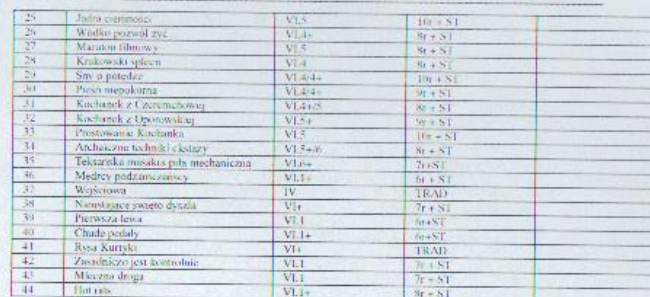

I.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Rurcozaj	VI.1	5r + 2S1	
2	Tyrolka	VI.1+	6r + 2S1	
3	Ławie drzewki	VI.1	8r + 2S1	
4	Dziurka kaktusowa	VI.1	4r + 3s + ST	
5	Rosa z białcem	V+	TRAD	
6	Ignieszka	VI.2	5r + ST	
7	Kremir Czeka	V+	TRAD	
8	Łazawin z ratowniczym	VI.1+	2s + RZ	
9	Przepinka	VI.2	5r + ST	
10	Szara płyta	VI.2	8r + ST	
11	Szary komin	V	TRADIST	
12	Linie drzewi	VI.1+	5r + ST	
13	Dziurka	VI+	6r + ST	
14	Sosnowiecka porcelana	VI	6r + ST	
15	Prawy Lilar	V+	TRAD	

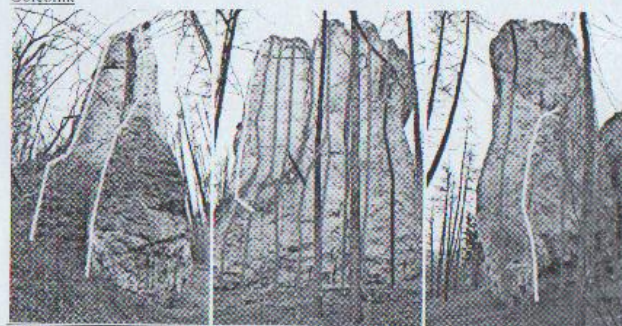
Rejon Cima to najbardziej oblegany rejon wspinaczkowy Podzamecza. Dojście od Zamku. Kierując się w stronę lasu, za żółtą tablicą GOPRu. Ściany położone w lesie. Długie i trudne drogi wspinaczkowe dochodzące do 30 m. GPS: 50°27'6" N; 19°33'16"

Wielka i Mała Cima

Wielka i Mała Cima

57

Golebnik

58

[Signature]

20	Orangutan	VI,2+	7r + 2ST	
21	ławne kumstwy	VI,5+	4r + ST	
22	na dół osok	VI,4+	4r + ST	
23	Prawe kopuły	VI,3+	3r + ST	

Rejon Zamku Ogrodzeniec to oblegany rejon wspinaczkowy Podzamecz. Należą do niego wszystkie skały naokoło zamku. GPS: 50°27'9" N; 19°33'8" E.

Kaczor

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	50 lat HK i Katowice	VI,4	4r + ST	
2	Progiest		6r + ST	
3	Kanion	VI	TRAD	
4	Srodek ptyv	V+	TRAD	

Niedźwiedź

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Półki psoknuch	VI	6r + ST	
2	Oszaloni oszalom	V	6r + ST	
3	Lewa psa	V	TRAD	
4	Kawka z młodziem	VI+	5r + ST	
5	Prawa psa	V	TRAD	
6	Pszczelny Góły	VI,1+	5r + ST	
7	Szczurumania	VI	5r + ST	
8	Do serca przesił psa	VI	TRAD	
9	Martwa młoda	VI,2	4r + ST	
10	Człowiek z marmuru	VI	5r + ST	

Dziurawa

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Raz dwa	VI,1+	TRAD	
2	Przez kławiz	VI	5r + 1s + DRZ	
3	Drumie cwaniczki	VI,2	4r + 1s + DRZ	
4	Zelazko	VI,2+	5r + DRZ	

Żelazko

Do Żelazka najłatwiej dotrzeć samochodem, kierując się od Ogrodzenia na Ryczów a dalej Żelasko. Aby dotrzeć do skały należy skręcić w jedną z dróg polnych.

Cisownik to grupa skał położona w niedalekiej odległości na północny zachód od Grochowca. Skały położone są na terenie otwartym. Skały niewysokie o ekspozycji południowej i południowo-wschodniej. Rejon bardzo rzadko odwiedzany przez wspinaczy. GPS: 50°25'25,7" N; 19°34'6" E.

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	projekt		4R+ST	
2	projekt		4R+ST	
3	projekt		4R+ST	
4	projekt		4R+ST	
5	projekt		4R+ST	
6	projekt		5R+ST	

Ryczów

Ryczów to popularne miejsce do uprawiania wspinaczki. Najbardziej popularnym miejscem są Straszynkowe Skały, jednak bardzo ładne drogi są jeszcze na nieco oddalonym Grochowcu.

Straszynkowe Skały to grupa skał położona na końcu wsi Ryczów. Najłatwiej dojechać drogą polną odbijającą od głównej drogi w Ryczowie. Przy rozwidleniu drogi, należy skręcić w lewo i zostawić samochód, a pod same skały dotrzeć pieszo ścieżką, która prowadzi na szczyt wzniesienia. Ekspozycja ścian północna, północno-wschodnia, północno-zachodnia, zachodnia.

Handlarz

południowa, południowo zachodnia, południowo wschodnia. Drogi bardzo zróżnicowane, dochodzące do 20 metrów. GPS: 50°25'.5" N; 19°36'22" E

Felin

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1.	projekt		4R+ST	
2.	projekt		4R+ST	
3.	Stara Felina	VI	TRAD	
4.	Bakotap	VI.1+	3R+ST	
5.	projekt		3R+ST	
6.	projekt		1R+ST	
7.	1. linia Felina	VI+	2R+ST	
8.	projekt		4R+ST	

Fireyk

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1.	Lewa Dolna	V	TRAD+RZ	
2.	projekt		3R+RZ	
3.	Prawa Dolna	VI	TRAD+RZ	
4.	projekt		5R+RZ	
5.	projekt		1R+1S+ST	
6.	Fireyk	VI+	5R	
7.	projekt		5R+ST	
8.	projekt		1R	
9.	projekt		1R	

Skrzynia

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1.	Filarek	IV+	TRAD	
2.	bez murów	V	TRAD	
3.	bez murów	IV+	TRAD	
4.	bez murów	VI.1	1S	
5.	Depresyjka	IV	3R+DRZ	
6.	Depresyjka Warionem	IV	1R	
7.	Przechowka	VI	TRAD	
8.	projekt		1S	
9.	projekt		1S	
10.	projekt		1S	
11.	Stara Sowa	VI.2+	4R+ST	
12.	Zasława	VI.1	TRAD	
13.	Spełokanek	VI+/1	4R+ST	

Meddy

Weselna

L.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	bez nazwy	VI	TRAD	
2	bez nazwy	VI+	TRAD	
3	Straszny Komin	IV+	TRAD	
4	bez nazwy	V+	TRAD	
5	Okropne Klumy	IV+	6R+ST	
6	Straszny Pilar	V+	6R+ST	
7	Cicha Ryś	V	6R+ST	
8	Północna	V	6R+ST	
9	Duchka	VI	6R+ST	
10	Dachówki	VI.1	7R+ST	
11	Straszek Wpusty	VI.2	7R+ST	
12	Straszek	VI.1+	8R+ST	
13	Ryś Straszka	V+	5R+ST	
14	Pilar Straszka	VI.2	TRAD	
15	bez nazwy	IV	1R	
16	Straszne Kąty	V	5R+ST	
17	Miedzykancie	V	TRAD	
18	Kąty Gwarantowane	IV	TRAD	
19	bez nazwy	VI.2+	ST	
20	Peluszki	V	5R+ST	
21	Zajstawa	II	TRAD	
22	Lewy Okruszek	IV+	2R+RZ	
23	Prawy Okruszek	V	3R+RZ	

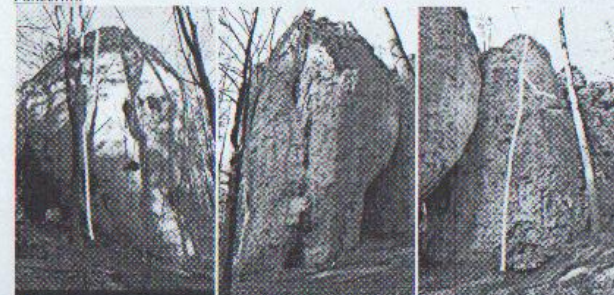
Grochowiec to grupa skał położonych na końcu wsi Ryczów. Z centrum wsi (przy zadaszanej studni) należy skręcić na zachód w stronę Żelaska. Po 1.5 km należy skręcić w prawo, w drogę gruntową i zostawić samochód przy ujściu wody. Drogi są różnicowane, dochodzące do 20 m długości. Skały (oprócz Pancernika leżącego w lesie) położone są na otwartym terenie. Rejon stosunkowo popularny. Ekspozycja ścian głównie zachodnia i południowo zachodnia. GPS: 50°25'16,8" N; 19°24'35" E

Nosorożec i Tapir

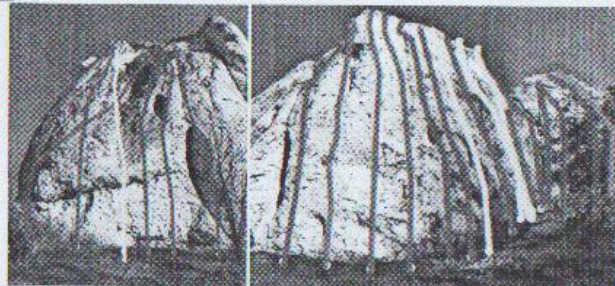
L.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Główny Dobos	VI.1	4R+ST	
2	SS Das Reich	VI+	6R+ST	
3	SS Totenkopf	VI.1	5R+ST	
4	Son Quentin	VI.4	5R+ST	
5	Podłaski gularc	VI.3+4	5R+ST	
6	Rapuni	VI.1+	5R+ST	
7	Kuchnia szarych	VI.2+	5R+ST	
8	Przód od szarych	IV+	4R+ST	

Pancernik

L.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Drostopili	VI.1+	3R+ST	
2	Sokoł Młotkami	V+	TRAD+ST	
3	Rzeźba Żelazka	VI.2	5R+ST	
4	Złota Dąbka	VI.4	5R+ST	
5	Magiera	VI.4+	5R+ST	
6	Orioparkia	VI.3+4	5R+ST	
7	Dziwocyna Młotkami	VI.1	3R+ST	
8	Złoty Młot	IV+	3R+ST	
9	Złoty Młot	VI+	3R+ST	

Shoń

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Krukowski Filarek	V	5R+ST	
2	Trójkąt Półki	V	5R+ST	
3	Dół Łaz	VL2	6R+ST	
4	SS Trójkąt	VL1+	6R+ST	
5	Latające Sienki	VL2+	6R+ST	
6	Banjo	VL2+	6R+ST	
7	SS Wiktor	VL2	6R+ST	
8	Ballada Wolnej Drogi	VL3+	7R+ST	
9	Nalazisko Grzechy	VL5	7R+ST	
10	Lumina	VL4+	7R+ST	
11	Solaris	VL4+	7R+ST	
12	Taniec ze Słoniem	VL3	7R+ST	
13	Cybernada	VL2+	7R+ST	
14	Dobrychcia	VL1+	7R+ST	
15	Przechodzący Włazacz	VL2+	6R+ST	
16	Country Roads	VI	4R+ST	
17	Punkci	VL1	6R+ST	
18	Tibet	V+	4R+ST	
19	Sokoł	V	4R+ST	
20	Sokoł 2	V	4R+ST	
21	Lundenski Wyciecznik	V	3R+ST	
22	Rząd Karskiego	IV	3R	
23	Króki Filarek	III	3R	

Smoleń i Dolina Wodąca

Rejon wspinaczkowy położony w pobliżu Pilicy. Najłatwiej dotrzeć samochodem, kierując się od Pilicy w stronę Strzegowej. Wspinając się na Parku Jurajskim, najlepiej zostawić samochód na małej zatoczce parkingowej przy początku dydaktycznej ZPKWS lub na parkingu koło Zanku w Smoleńcu. Wybierając skalę położoną w Dolinie Wodącej, najlepiej zostawić samochód na parkingu pod Zegarowymi Skalami, leżącym na końcu asfaltowej drogi.

Park Jurajski to grupa 3 skal, położonych w bliskiej odległości od Biura Terenowego ZPKWS. Skaly położone są w lesie, ekspozycja ścian północna i południowa. Drogi w większości krótkie, wszystkie jednowyciągowe. GPS: 50°26'14,65" N; 19°40'5" E

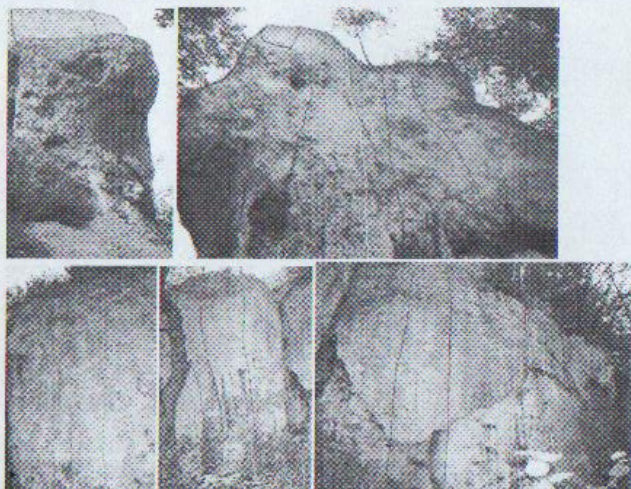
Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Sokolik	VL1+	3R+ST	
2	Placiki	VL1+	3R+ST	
3	Wiosna jest Złoty Starzec	VL1+	4R+ST	
4	Boulder Na Kółkach	VL2	4R+ST	
5	Biały o Salsom	VI	4R+ST	
6	Ochłoch Szczęsny	VL2	4R+ST	
7	Wierunki Drogowcy	VL2	4R+ST	
8	Biezwarunkowa Deratyzacja	VL4+	4R+ST	
9	Punkci Osobliwi	VL3+	4R+ST	
10	Opcja	VI	4R+ST	
11	Pilip	VL1	3R+ST	
12	Hrabia Doko	VL2	4R+ST	
13	Mont Spółeczny	VL1+	5R+ST	

Krzyżość to skała położona wśród pól na południowy wschód od Zegarowych Skal. Ściany wyeksponowane na północ, północny wschód, północny zachód. Skała mało popularna wśród wspinaczy. Drogi dość długie, jednowyciągowe. GPS: 50°25'31" N; 19°40'51" E

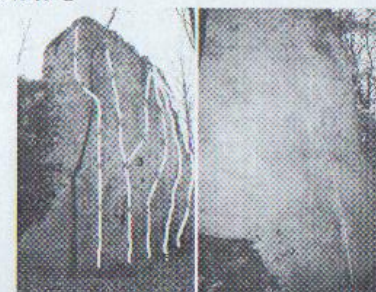
Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1.	projekt		4R+ST	
2.	projekt		4R+ST	
3.	Prostota	VI.3	7R+ST	
4.	Szale na Kaniach	VI.2	6R+ST	

Biśnik to grupa skal słynących z jaskini, w której prowadzone są badania archeologiczne. Skaly są średnio popularne wśród wspinaczy, drogi jednowyciagowe, ekspozycja ścian zachodnia, północnozachodnia, południowo zachodnia, północna, północna.
 GPS: 50°25'35" N; 19°39'55" E

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1.	Przebiegi Paszki	VI.4	4R+ST	
2.	Serjiny Samojewa	VI.3+	4R+ST	
3.	Polgorduk	VI.2+	5R+ST	Na prawo uckia projekt
4.	Angielski Łan	VI.1+	TRAD+ST	
5.	projekt			
6.	Ustera do Kozca	VI.3+	4R+ST	
7.	Moski Uniczum	VI.4+	5R+ST	
8.	Nizami da Pizwala	VI.3	5R+ST	
9.	W. Proklesom Napięziomaj jest	VI.3	5R+ST	
10.	ImozatPorywaczal	VI.2	4R+ST	
11.	WysokieNapięzi	VI.2	4R+ST	
12.	Ciebia Cie Pajehalo	VI.1+	TRAD	
13.	12.13	VI	5R+ST	
14.	Półkieszcowa Rysa	V+	TRAD	
15.	Ogon	VI.2	5R+ST	

Grodzisko Pańskie to niewysokie skaly położone na szczycie stromego wzgórza porośniętego lasem. Skaly mało popularne wśród wspinaczy, głównie z powodu dalekiej lokalizacji. Drogi krótkie, jednowyciagowe. Oprócz wymienionych dróg, znajduje się jeszcze kilka ubezpieczonych stałą asekuracją projektów. Część skal porośnięta mchami. Ekspozycja ścian głównie północna.
 GPS: 50°25'10" N; 19°40'10" E

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1.	Sola na Sokcie	VI	5R+ST	
2.	Sola na Basi	VI	4R+ST	
3.	Sola z Brzydala	VI.1/2	5R+ST	
4.	Sola na Przecie	VI.1+2	4R+ST	
5.	Solona Rysa	VI	TRAD+ST	
6.	Solona Rysa	VI.1+2	4R+ST	
7.	Zarysowanie	VI.1+	3R+ST	

Zegarowe Skaly stanowią największy kompleks skalny regionu Smolonia i Doliny Wodacej. Ściany skalne są bardzo wysokie, drogi długie (dochodzące do 30 m) i różnicowane. Część ścian skalnych znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie lasu, pozostałe na otwartej przestrzeni. Ekspozycja ścian skalnych w kierunku północnym, północno wschodnim, północno zachodnim, południowym, południowo wschodnim. Zegarowe Skaly to bardzo popularne miejsce wśród wspinaczy. Duża ilość dróg ubezpieczonych w ostatnim czasie.
 GPS: 50°25'42" N; 19°40'28" E

Dolne Skąły

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Dolina Rysa	VI.1+	TRAD+ST	
2	Kocin Łup	VI.1+	6R+ST	
3	Weselną Szy	VI.3+	8R+ST	
4	Pusta Żyła	VI.2+	7R+ST	
5	Ła Rysa	V+	TRAD+ST	
6	Zobę i Zając	VI.1/2	7R+ST	
7	Operacja Zając	VI.2/2+	7R+ST	
8	Młot na Działoszyce	VI.1	8R+ST	
9	Ucieczka Spad Młosa	VI.1+	7R+ST	
10	Stem Łasy	VI.3+	7R+ST	
11	Stem Wilki	VI.3+/4	6R+ST	
12	Młode Wilki	VI.4	7R+ST	
13	Młode Łasy	VI.3+/4	6R+ST	
14	Puchaty Kominik	VI	TRAD+ST	
15	procyt		7R+ST	
16	procyt		6R+ST	
17	W Lewcu, W Lewcu-Lewcu	VI	6R+ST	

Kursowa

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Kursowa	IV	TRAD	
2	Kursowy Kominik	VI	TRAD	
3	Kursowy Płanek	VI+	6R+ST	
4	Kursowa Ryska	V+	TR	

Mała Żegarowa

L.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Pojawisk	VL1	4r	
2	Dziła rozłoz	VL1	2r + ST	
3	Wysokie wypięzanie	VL1+2	9r + ST	
4	Warst połedni	VL3	9r + ST	
5	Nabrzeżne wypięzanie	VL3/3+	9r + ST	
6	Ma Ruda	VL2	TRAD+ST	
7	Kamionada	VL2	TRAD+ST	
8	Nankondemisa	VL2	2r + RZ	
9	Dziła Rozłoz	VL1	5r	
10	Nabrzeżne wypięzanie	VL3/3+	9r + ST	
11	Wiekze wypięzanie	VL4+5	10r + ST	
12	Wiekze waga	VL4	9r + ST	
13	Szyba szpaka	VL2	TRAD+ST	
14	progi	VL1	5r	
15	Kominek Kalkasa	V	TRAD	
16	Ma Ruda	VL2	7R	
17	Kamionada	VL2	6R	
18	Smuk z komoda	VL2+	6R	
19	Szyk alwank	VL1	TRAD+ST	
20	Rafak z wadka	VL1	5r + ST	
21	Laskowik	VL1	6r + ST	
22	O' Bledna nagwa	VL1+	6r + ST	
23	Buda depresja	VL1	4r + ST	
24	Przegi	VL1	4r + ST	
25	Staszaki	VL1	4r + ST	
26	Maluchy	III	6r + ST	

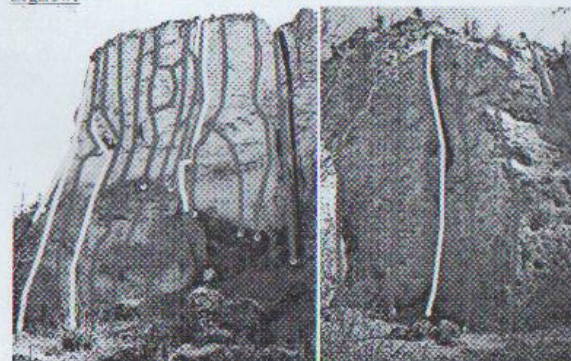
27	Bohacy	IV	10r + ST	
28	Kutka Rycka	VL1	TRAD	
29	Buda Depresja	V	TRAD	
30	Prawy Kam	IV+	TRAD	
31	Pacyńska	VI	3r+ST	
32	Martynska	V	4r+ST	
33	Kukiella	VL3	6R+ST	
34	Panczyk	VL1	5R+ST	

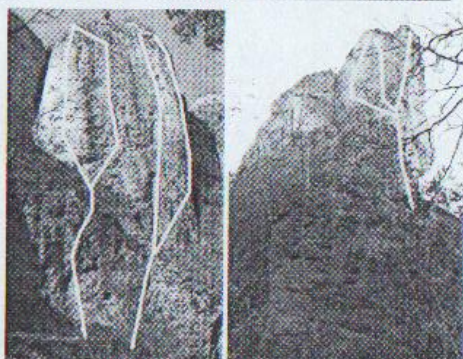
Siekierzada

L.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Siekierzada	VL1+	7R+ST	
2	Przedłużony wątek	VL2+	7R+ST	
3	Zemle panka	VL2	8R+ST	
4	Buda środkowa	VL2+	8R+ST	
5	Brzeszcz	VL4/4+	5r + RZ	
6	Kominek	IV	TRAD	
7	Rysa	V	TRAD	
8	Zamknięta rysa	VI	TRAD	

Zegarowe

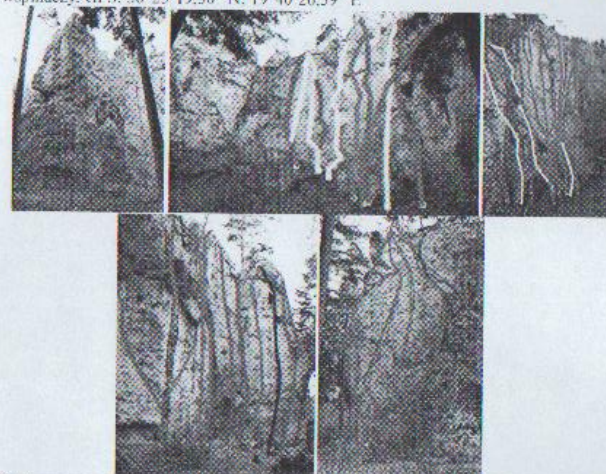
L.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Lewy Fil	VI	2R	
2	Wzrostowiec (dolna część)	VI-	7R+DRZ	
3	Wokazówka	VI-	7R	
4	Czasowa depesza	VI.3/3+	13R+ST	
5	Pierwszy lewy	VI.1+	13R+ST	
6	Wielki czas	VI.3+/4	13R+ST	
7	Wielki czas	VI.3	13R+ST	
8	Czasomierzem	VI.3+	13R+ST	
9	Prostowiec magnetyczki	VI.3+	14R+ST	
10	Magnetyzka	VI.2+	8R+ST	
11	Alternatywne postawienie magnetyzki	VI.3	9R+18+ST	
12	Powalik w twardo	VI.4+	14R+ST	
13	Szczeka chana	VI.4+	13R+ST	
14	Prawy kąt	VI.4/4+	8R+ST	
15	Czas mami	VI.4+/5	7R+ST	
16	Wielkie zwycięstwo - Złotce kulawki	VI.1	13R+ST	
17	Zegarowiec światła	VI.5/5+	8R+ST	
18	Najwyższy czas	VI.5/5+	11R+ST	
19	Pierwszy dech	VI.5	11R+ST	
20	Kłosa Kłosa	VI.2	13R+ST	
21	Ułamek	VI.6	10R+ST	
22	Niedostatek	VI.5+	7+ST	
23	Leśna Nowa	VI.3+	8R+ST	
24	Sunski Fil	VI.4	6R+ST	
25	Pierwszy kosmicki	VI	13R+ST	
26	Pierwszy błękitny	VI.1	5R+ST	
27	Bezpieczeństwo	VI.2	6R+ST	
28	Kaszalet	VI.2	5R+ST	
29	N. N. Wjka	IV	13R	
30	Kosmiczna łowca	VI.1+/2	5R+ST	
31	Złoty m. Summit	VI.1+	5R+ST	
32	Ośmiu m. max	VI.1	5R+ST	
33	Łowca m. max	VI.1	5R+ST	
34	Lewy Fil	VI	2R	
35	Wskazówka - górna część drogi	VI-	8R+ST+DRZ	
36	Wzrostowiec - górna część drogi	VI-	8R+ST+DRZ	

Jasna w Zegarowych Skalach

L.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Żółta Tęchlikowicz	VI.1	4R+ST	
2	Progi	VI.1	5R+ST	
3	Scoutlandia	VI.5+	6R+ST	

4	Bariera Wdnieku	VI.6+	7R+ST	
5	Słazna Na Szarych	VI.7	7R+ST	
6	Podziem	VI.1	4R+ST	
7	Brachodni Jaskinaw	VI.3+	7R+ST	
8	Megawit	VI.5	8R+ST	
9	Ora Cien	VI.5	5R+ST	
10	Przepiętniczka	VI.5+	3R+ST	

Gonczyca to olbrzymia skała położona na północny wschód od Grodziska Pańskiego. Długość dróg wspinaczkowych dochodzi często do 30 m. Ekspozycja ścian północna i północno-wschodnia. Skała położona w lesie. Pomimo położenia z dala od dróg skała bardzo popularna wśród wspinaczy. GPS: 50°25'19.30" N; 19°40'26.59" E

L.p.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	progi	VI	13R	
2	Brzozy	VI	9R+ST	
3	Camasutra	V	13R+ST	
4	C.K. Ukropczy	VI.1+	9R+ST	
5	Kosmiczna Złoty	VI.2+	9R+ST	
6	Łowca Cien	VI+	7R+18+ST	
7	progi	VI.2+	9R+ST	
8	Łowca	VI.2+	13R+ST	
9	Łowca Długości	VI.1	13R+ST	
10	Kłosa Urodzaju	IV	13R+ST	
11	Odwrotny Odwrotny	VI.1	7R+ST	
12	Szalone Szale	VI	6R+ST	
13	Rozprawkowa	VI	4R+ST	
14	Rozprawkowa Vis a Vis Light	VI.1+	11R+28+ST	
15	Akta Jaka Ist	IV+	ST	
16	Krywa	V	ST	
17	Podziemskie Złotce	V+	13R+ST	
18	progi	VI	13R+ST	
19	Vis Minor	VI.5	13R+ST	
20	Reductio ad absurdum	VI.4	13R+ST	
21	Quid erat scironstrandum lewe	VI.3	11R+ST	
22	Quid erat scironstrandum prawe	VI.3	10R+ST	

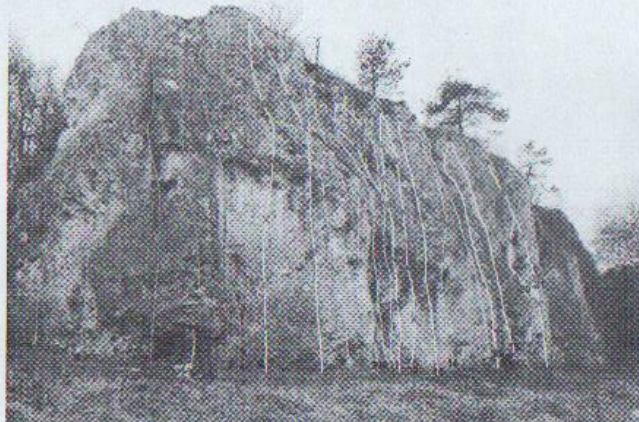
23	projekt		TRAD	
24	Medus Potans	VI.5	TRAD+ST	
25	Podęcznikowy Komu	VI	TRAD	
26	Zyleta	VI.3+	TRAD+ST	
27	Laskowa obowiązkowa	VI.3+	TRAD+ST	
28	Gang Marcella	VI.4+	TRAD+ST	
29	Lata macabre	VI.4	TRAD+ST	
30	Officyna	V	TRAD+ST	
31	Off side story	VI.3+	TRAD+ST	
32	Krokoff	VI.2	TRAD+ST	
33	Cracovia omie portus	VI.5	TRAD+ST	
34	Demagogia	VI.6	TRAD+ST	
35	5.10.15	VI.3	TRAD+ST	
36	5.10	VI.2+	TRAD+ST	
37	Apogium Trzyos	VI.5	TRAD+ST	
38	WIKY	VI.3+	TRAD+ST	
39	Przebieg Waltron	VI.5+	TRAD+ST	
40	TW Biedronka	IV+	TRAD+ST	

Strzegowa

To popularny rejon wspinaczkowy zwłaszcza wśród osób uprawiających drytooling. Mimo to, apelujemy o ograniczenie uprawiania drytoolingu ze względu na ochronę nie tylko muraw naskalnych, a także na ochronę samych skal.

Najłatwiej dotrzeć kierując się drogą główną z Pilicy w stronę Strzegowej, a dalej za przystankiem autobusowym należy zostawić samochód i udać się wąską drogą w stronę pól, gdzie znajduje się Jaskinia Jasna. Opis nie zawiera dróg wspinaczkowych położonych wewnątrz jaskini.

Ekspozycja ścian północna, rejon popularny zwłaszcza wśród drytoolowców, drogi krótkie, jednowyciagowe. Obiekt położony wśród pól, południowa strona zarośnięta podrostami drzew i krzewów. GPS: 50°24'55.61" N; 19°41'30" E

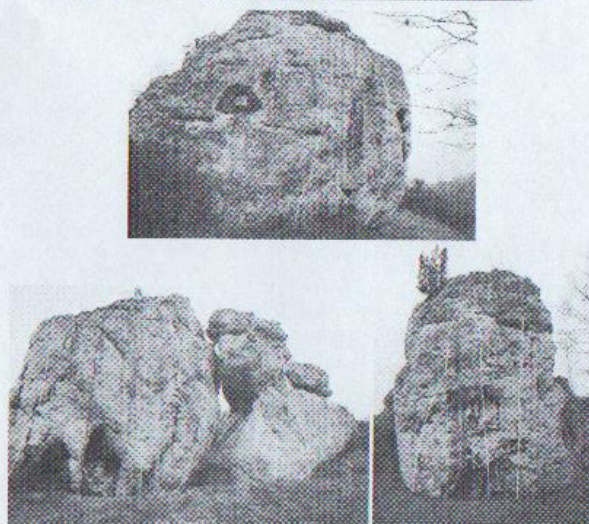

Lp.	Nazwa	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	MelesMeles	IV+	5R+ST	
2	Filbeck Karłowcy	V	5R+ST	
3	Tarcia Kłosa	V	TRAD+ST z 2	
4	Koszmarny Karol	VI	5R+ST	
5	Zakłamanie Deszczu	V+	TRAD+ST z 4	
6	Trub z Kamienia	VI+	6R+ST	
7	Ammonit	VI	5R+ST	
8	Chuck Norris	VI+	4R+ST	Zimowa
9	Niedziaga	VI+	5R+ST	Zimowa
10	Zimowa Włosa	VI+	TRAD+ST z 11	Zimowa
11	Raczkowanie	VI+	6R+ST	Zimowa
12	Prostowanie Czarny Mamb	VI+	6R+ST	
13	Czarna Mamba	VI+	6R+ST	
14	Aer Papo	VI	5R+ST	
15	Głowa	VI+	TRAD+ST z 13	
16	Szwarcwald	VI	4R+ST	Zimowa
17	Ojciec, Ciasto	VI	TRAD+ST z 16	Zimowa
18	Rosa Ryskarnow	VI	TRAD+ST	
19	Młocian	V+	TRAD+ST z 18	
20	Strzegowski Flu	VI	4R+ST	
21	Strzegowski Zaczucie	VI+	4R+ST z 20	
22	Pimp z Baktem	VI	3R+ST	
23	Balon	VI	3R+ST	
24	Morrison Hotel	VI.1+	4R+ST	
25	La Woman	VI.2+	4R+ST z 24	
26	Dotknijcie Puzki	VI.4	4R+ST	

Niegowonice

Najłatwiej dotrzeć kierując się drogą z Dąbrowy Górniczej do Ogrodzieńca. Skąły znajdują się na Wzgórzu Kromolowiec, położonym w miejscowości Niegowonice. Samochód można zostawić na parkingu położonym w bezpośrednim sąsiedztwie skał.

Skąły położone są na połanie, ekspozycja ścian N i SE. Popularny rejon boulderowy, mniej jako wspinaczkowy. Drogi krótkie, jednowyciagowe. GPS: 50°23'58" N; 19°26'7" E

Lp.	Nazwa jaskini	Trudność	Ubezpieczenie	Uwagi
1	Sciemniak Jolanty	V+	3R+ST	
2	Sciemniak Katarzyny	VI,1	3R+ST	
3	Rymy	IV	3R+ST	
4	Dziśno Polity	VI,1	3R+ST	
5	Dziśno Dęgi	VI	3R+ST	
6	proski			Nie oznaczono
7	Zakrzewo Natalia	VI,1+	3R+ST	
8	Ciego	VI,2	3R+ST	
9	Jako Mała Studnia	VI+	4R+ST	
10	Skok Na Dwałacie	VI,1+	4R+ST	
11	Dziśno Dęgi	VI,1	4R+ST	
12	PKP	VI/VI+	6R+ST	
13	Przez Ozorki	VI	5R+ST	
14	Spademan	VI,4	3R+ST	
15	Chimski Przedmiot	VI,1+	3R+ST	
16	Dziśno Dęgi	VI,1+VI,2	3R+ST	
17	Sajgon	VI	3R+ST	
18	Bęgi	V	3R+ST	

8. Informacje dla speleologów

Wśród zinwentaryzowanych jaskiń Wyżyny Częstochowskiej tylko 20 przekracza 100 m długości korytarzy. Są to Jaskinia Wierna (1027 m), będąca jednocześnie najdłuższą jaskinią nie tylko Wyżyny Częstochowskiej, ale także całego regionu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Jaskinia Brzozowa (645 m), Pod Skipirzpcą (450 m), odkryta niedawno Jaskinia Józefa (402 m), Piętrowa Szczelina (400 m) i Studnisko (375 m) – jednocześnie najgłębsza jaskinia Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej (77,5 m), Korolowa (375 m).

77

Tylko 15 jaskiń Wyżyny Częstochowskiej przekracza deniwelację 20 m. Należy zwrócić uwagę, że deniwelacja jaskiń definiowana jest jako odległość mierzona w pionie między najniższym, a najwyższym punktem jaskini dostępnym dla człowieka wyrażona w metrach. Głębokość zaś definiuje się jako różnicę wysokości pomiędzy najwyższym położonym otworem jaskini, a jej dnem – najniższym położonym miejscem dostępnym dla człowieka. Większość jaskiń obszaru nie przekracza 40 m długości i kilku metrów deniwelacji. W poniższych tabelach zawarto zestawienie dla 10 najdłuższych i 10 najgłębszych jaskiń Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.

Lp.	Nazwa jaskini	Długość [m]	Deniwelacja [m]	Głębokość [m]
1	Wierna	1027	30,0	30,0
2	Wierchowska Góra	975	25,0	25,0
3	Szachownica I	690	12,6	5,0
4	Brzozowa	645	18,5	18,5
5	Twardowskiego	500	16,8	12,7
6	Pod Skipirzpcą	450	-	-
7	Józefa	402	41,7	41,7
8	Piętrowa Szczelina	400	45,0	45,0
9	Korolowa	375	35,4	35,4
10	Pod Bukami	344	25,0	25,0

Tab. 10 najdłuższych jaskiń Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej

Lp.	Nazwa jaskini	Deniwelacja [m]	Głębokość [m]	Długość [m]
1	Studnisko	77,7	77,5	337
2	Szeroki Awen	59,0	59,0	270
3	Januszkowa Szczelina	56,5	56,5	180
4	Piętrowa Szczelina	45,0	45,0	400
5	Twarda	44,0	44,0	210
6	Blotna	42,0	42,0	140
7	Józefa	41,7	41,7	402
8	Ciasny Awen	37,2	-	150
9	Na Świnuszcze	37,0	37,0	124
10	Studnia Szpatowców	36,5	36,5	58

Tab. 10 najgłębszych jaskiń Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej

Większość z wymienionych jaskiń posiada otwory wejściowe na zboczach wzniesień jurajskich pokrytych lasem. Mimo wszystko, należy pamiętać by podchodząc pod otwory wejściowe wykorzystywać wydeptane ścieżki. Jeśli dojście do jaskiń przebiega przez obszary muraw kserotermicznych (jak np. Studnia Szpatowców) należy wybierać drogę jak najkrótszą.

78

[Signature]

najlepiej skrajem obszaru murawowego w celu uniknięcia zadeptywania cennych gatunków. Mapa będąca załącznikiem do niniejszego przewodnika dla wspinaczy zawiera informacje dotyczące położenia obiektów jaskiniowych oraz schronisk skalnych na terenie Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd wraz z zaznaczonymi podejściami na podkładzie topograficznym.

Bibliografia:

1. Bukowy S., 1986: Wulkanity Wyżyny Śląsko-Krakowskiej (w:) Słowanska B., Rühle W. (Red.) Budowa geologiczna Polski, tom 1, Stratygrafia część 1: Prekambr i Paleozoik, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa
2. Czeppe Z., 1972: Regiony fizycznogeograficzne Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej (w:) Czeppe Z. (Red.) Wartości środowiska przyrodniczego Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej i zagadnienia jego ochrony. Stud. Osi. Dok. Fizj. tom 1, PAN, Wrocław-Warszawa-Kraków
3. Czuhik M., Klecko R., 2009: Podzamecz Przewodnik Wspinaczkowy, Klub Sportów Ekstremalnych JURA w Zawierciu, Zawiercie
4. Dadlez R., 1973: Wyżyna Krakowsko-Wieluńska i obszary przyległe (w:) Słowanska B., Bartys-Pele M. (Red.) Budowa geologiczna Polski, tom 1, Stratygrafia część 2: Mezozoik, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa
5. Dayczak-Calikowska K., Kopik J., 1973: Wyżyna Krakowsko-Wieluńska (w:) Słowanska B., Bartys-Pele M. (Red.) Budowa geologiczna Polski, tom 1, Stratygrafia część 2: Mezozoik, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa
6. Gładziński M., Szelerewicz M., 2004: Jaskinie Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej - liczba i rozmieszczenie (w:) Partyka J. (Red.) Zróżnicowanie i przemiany środowiska przyrodniczo-kulturowego Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, Przedsiębiorstwo Poligraficzne „DEKA” Sp. z o.o. Kraków
7. Jedrys A., Grabowska T., Krajewski M., Matyszkiewicz J., Żaba J., 2004: Założenia strukturalne północno-wschodniej budowy węglanowej na Wyżynie Krakowsko-Wieluńskiej w świetle danych magnetycznych (w:) Partyka J. (Red.) Zróżnicowanie i przemiany środowiska przyrodniczo-kulturowego Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, Przedsiębiorstwo Poligraficzne „DEKA” Sp. z o.o. Kraków
8. Hacıski P., 2002: Jura, Wydawnictwo RING, Warszawa
9. Hacıski P., 2002: Jura 2, Wydawnictwo RING, Warszawa
10. Hacıski P., 2002: Jura 2.1, Wydawnictwo RING, Warszawa
11. Hacıski P., 1992: Jura zawierciańska Przewodnik Wspinaczkowy, Zakład Poligraficzny R. Mazur i J. Witkowski, Warszawa
12. Kiełkowski J., Kiełkowska M., 1992: Przewodnik Wspinaczkowy po skałach Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej część III Góra Kołoczek, Wydawnictwo EXPLO, Gliwice
13. Kiełkowski J., Kiełkowska M., 1993: Podzamecz Przewodnik Wspinaczkowy, Wydawnictwo EXPLO, Gliwice
14. Kiełkowski J., Kiełkowska M., 1995: Skarpy-Pięsaczno Przewodnik Wspinaczkowy, Wydawnictwo EXPLO, Gliwice
15. Kiełkowski J., Kiełkowska M., 1997: Skalne drogi Jury północnej Przewodnik Wspinaczkowy, Wydawnictwo EXPLO, Gliwice
16. Kondracki J., 1977: Regiony fizycznogeograficzne Polski, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa
17. Kondracki J., 1994: Geografia Polski, Mezoregiony fizyczno-geograficzne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa
18. Kondracki J., 1998: Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa
19. Malinowska L., Dembowska J., Dąbrowska Z., 1973: Wyżyna Krakowsko-Wieluńska (w:) Słowanska B., Bartys-Pele M. (Red.) Budowa geologiczna Polski, tom 1, Stratygrafia część 2: Mezozoik, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa
20. Migon P., 2006: Geomorfologia, Wydawnictwa Naukowe PWN, Warszawa
21. Nowak W., 1993: Stosowanie podziemnych wapieni i jego odzwierciedlenie w rzeźbie Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej w rejonie Częstochowy (w:) Kleczkowski A. (Red.) Studia ośrodka dokumentacji fizjograficznej, tom XXI, Wartości środowiska przyrodniczego i zagadnienia jego ochrony, Wydawnictwo i drukarnia „Secesja”, Kraków
22. Pajchlowa M., 1986: Wyżyna Śląsko-Krakowska i przedgórze Karpat (w:) Słowanska B., Rühle W. (Red.) Budowa geologiczna Polski, tom 1, Stratygrafia część 1: Prekambr i Paleozoik, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa
23. Retinger G., 2012: Jura Średnia Przewodnik Wspinaczkowy po skałach Karłina, Podzamcze, Ryczowa, Smolenia, Olkusz oraz Dolny Dąbrzy, Wydawnictwo wspinacze.pl, Kraków
24. Siedlecka A., 1986: Wyżyna Śląsko-Krakowska (w:) Słowanska B., Rühle W. (Red.) Budowa geologiczna Polski, tom 1, Stratygrafia część 1: Prekambr i Paleozoik, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa
25. Szelerewicz M., Górny A., 1986: Jaskinie Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej, Wydawnictwo PTTK „Kraj”, Warszawa-Kraków
26. Zakowa H., 1986: Wyżyna Śląsko-Krakowska (w:) Słowanska B., Rühle W. (Red.) Budowa geologiczna Polski, tom 1, Stratygrafia część 1: Prekambr i Paleozoik, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa
27. Zarządzeniem Nr 26/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 25 lipca 2014 r.
28. http://members.upoczna.pl/daim/topo/topo_apteka.pdf
29. <http://topo.portaigorski.pl/>
30. http://www.skj.pl/cipmenides/szkol/skgnr_p.html
31. http://www.speleo.bielko.pl/index.php?struj_polskie&group=pages_jaskinie